

misli

THOUGHTS

Print Post Approval: 20-314857-06-90

LETO, YEAR 49 - DECEMBER 2000

misli (THOUGHTS) – Religious and Cultural Monthly in Slovenian language. Informativni mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji + Ustanovljen (Established) leta 1952 + Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia. Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji + Urednik in upravnik (Editor and Manager) Fr. Metod Ogorevc, O.F.M., Baraga House, 19 A'Beckett Street, Kew, Vic. 3101 + Ureja (Production Editor) in računalniški prelom Katarina Mahnič + Naslov: MISLI, P.O.Box 197, Kew, Vic. 3101 + Tel. (03)9853 7787 – Fax (03)9853 6176 – E-mail: misli@infoxchange.net.au + Naročnina za leto 2000 je 15 avstralskih dolarjev, zunaj Avstralije letalsko 45 dolarjev + Naročnina se plačuje vnaprej + Poverjenišтво za MISLI imajo vsa slovenska verska središča v Avstraliji + Rokopisov ne vračamo + Prispevkov brez podpisa ne objavljamo + Za objavljene članke odgovarja pisec sam + Vnašanje in priprava strani (Typing and Lay-out): MISLI, 19 A'Beckett Street, Kew, Vic. 3101 + Tisk (Printing): Distinction Printing Pty. Ltd. (Simon Špacapan), 164 Victoria Street, Brunswick, Victoria 3056 – Tel. (03)9387 8488 – Fax (03)9380 2141. ISSN 1443-8364

SVETO LETO 2000 bo uradno zaključeno s praznikom Gospodovega razglasenja ali Treh kraljev. Živimo v zanimivih časih, na prelomu tisočletja. Od različnih napovedi za leto dva tisoč se zdajš je poslavljamo od njega in usmerjamo pogled naprej, spet v novo leto. Pred nami pa so najlepši krščanski in družinski prazniki. Priporočam adventno razmišljanje p. Darka z Brezij v uvodnem članku.

Nekateri ste napisali odmeve na razmišljanje in iskanje o tem, ali naj bo v prihodnosti v Mislih tudi nekaj angleščine. Vaše odmeve, h katerim še vedno vabim, bomo objavili v kateri od prihodnjih števil.

Zaradi novega davka, ki ga moramo plačevati tudi na naročnino Misli, podražanja tiska in poštne, moramo po treh letih, odkar je bila za revijo enaka cena, podražati naročnino, zaenkrat za pet dolarjev. Še vedno pa se toplo priporočamo za sklad, saj je sorazmerno nizka naročnina mogoča samo zaradi vaše darežljivosti za tiskovni sklad. Kdor je za novo leto že poravnal naročnino po stari ceni, mu ni treba dodajati.

Naslednje Misli bodo izšle čez dva meseca, enkrat februarja.

Fr. Metod

Videokasete iz Baragove knjižnice

SLOVENSKI MLADINSKI KONCERTI V AVSTRALIJI 1975 - 1999, spominski video ob 25. slovenskem mladinskem koncertu, Melbourne, oktober 1999. Cena je 10 dolarjev.

PETINDVAJSETI SLOVENSKI MLADINSKI KONCERT V MELBOURNU, 1999 - cena je 25 dolarjev.

MLADINSKI KONCERT 1997 v Merrrylandsu, NSW, \$10.

ŠTAJERSKIH 7 - Jubilejni koncert ob 10-letnici, \$25.-

SLOVENIA IS... videokaseta o Sloveniji v angleščini, cena 25 dolarjev.

PAPEŽ JANEZ PAVEL V SLOVENIJI, obisk svetega očeta maja 1996. Cena \$25.-

TAM NA VRTNI GREDI (30 minut) - pojeta Tanja Meža in Maja Lesjak, na citrah Marjan Marinšek. Cena \$10.-

30-LETNICA SV. CIRILA IN METODA V KEWJU, triurna videokaseta s slavnostnim programom Poživi plamen vere, ki je v tebi. Cena je 25 dolarjev.

KARAOKE - SLO HITI, I. del, cena je 25 dolarjev.

SIMONA WIESS - Največji uspehi, Mati. Cena 25 dolarjev.

SESTRA EMA PIVK - In loving memory, cena je 25 dolarjev.

Prosimo, da k ceni naročenega prištejete tudi poštnino.

Slika na naslovnici je delo melbournske umetnice ZORKE ČERNJAK. V jubilejnem letu 2000 naj nas spremljata mir, ki ga simbolizira bela golobica, in ljubezen do Boga, do sočloveka in vsega stvarstva, ki jo predstavljata roki Kristusa in sv. Frančiška. Njuni prekržani roki sta na malo drugačen način upodobljeni kot grb frančiškanskega reda.

P. DARKO ŽNIDARŠIČ, BREZJE

Leto 49, št. 12
December 2000

Advent - čas drug za drugega - p. Darko Žnidaršič	- stran 289
Akif - Božična zgodba	- stran 260
Križem avstralske Slovenije	- stran 294
Znamke	- stran 303
Sv. Rafael Sydney - p. Valerijan	- stran 303
Tonček iz Potoka - pater Bazilij	- stran 306
Frančiškovo svetni red (FSR) 9. - p. Filip Rupnik	- stran 308
Sv. Ciril in Metod Melbourne - p. Metod	- stran 309
Pisma o slovenščini XXVI. - Mirko Mahnič	- stran 312
Izpod Triglava	- stran 312
Cvetoče stezice Zahodne Avstralije - Helena Leber	- stran 316
Sv. družina Adelaide - p. Janez	- stran 317
Naše nabirke	- stran 318

Začeli smo adventni čas in stopili v novo cerkveno leto. Kakorkoli in v čemerkoli začenjamo novo leto ali novo obdobje, ki je za vsakogar od nas nova priložnost za osebna in skupna prizadevanja, kristjani smo ljudje, ki začenjamo in končujemo z Bogom. "Z Bogom začni vsako delo, da bo dober tek imelo." In: "Z Bogom delo dokončaj, da imel boš sveti raj!" (slovenska pregovora) To je kristjanova osebna izkaznica in še več, naša odlika in naloga.

Adventni čas je čas veselega pričakovanja, hkrati pa čas resnosti, pokore in zmernosti. Podoživljamo čas, ko so narodi in ljudje pred nami, najbolj seveda izvoljeno ljudstvo v stari zavezi, željno pričakovali Odrešenika, Mesija iz Davidovega rodu. V Božji besedi pri bogoslužju beremo in poslušamo preroke, ki so napovedovali obljubljenega Odrešenika, hkrati pa spodbujali ljudstvo, naj pripravi pot Kralju, ki prihaja.

Na vsak pomemben dogodek se skušamo skrbno pripraviti, naj bodo to rojstvo in krst otroka, družinska, društvena in župnijska praznovanja, poroke, nove maše, pomembni in odločilni dogodki, življenjske naloge vsakogar od nas in seveda prazniki v cerkvenem letu. Ko sem v letošnjem novembru in prve dni decembra na obisku pri Vas, Slovencih v Avstraliji, sem se kar začudil, da se ljudje na južni celini tako zgodaj pripravljajo na letošnje božično praznovanje – na ulicah, s ponudbami v sredstvih obveščanja, v trgovinah, na poštah, z reklamami in še kako drugače. "Da, gospod pater, en mesec prej," mi je odgovoril šofer. Veseli december ima tudi že v Sloveniji svojo tradicijo. Res je, da se kristjani v času priprave ne bomo kar odpovedali veselju in da je pristno le tisto veselje, ki ga nosimo v svojem srcu in se spodobi tudi, da smo pozorni drug do drugega in se obdarujemo ob Miklavžu in ob prazniku Gospodovega rojstva.

Vendar adventni čas, čas pričakovanja našega Gospoda, trka na našo vest, da pripravimo pot Gospodu, ki nas čaka v naših najbližjih, v bratih in sestrah, ki jih srečujemo in nas potrebujejo. Danes vse preveč hitimo, spregledamo drug drugega, mnoge od nas delo in zaslužek tako prevzameta, da nimamo več časa zase, za Boga, drug za drugega. Naše imenitne hiše ali stanovanja lahko hitro postanejo (in so pri mnogih že postale) samo še udobni hoteli, kjer vsakdo prihaja in spet odhaja po svoje. Marsikje ne molijo več skupaj, ne pogovarjajo se, skupaj ne jedo, ko je družinska miza vendarle še kaj več, je 'družinski oltar', kjer pridemo skupaj.

Najbolj pa nas teži, da tudi ob nedeljah mnogi ne najdejo časa za Boga. To se najbolj pozna v življenju vsakega krajevnega ali župnijskega občestva pri obisku nedeljske svete maše. Za praznike ne bo težko priti v

Pelji me zvezda v Betlehem

Ti mi boš jekleni ščit,
ko se bodo zgrnile nadme
ostre sulice obupa
in ne bo se podrl zaslon
moje zaupljive vere,
ker sem te iskal med blodnjaki
razoranih misli,
in čeprav se je nit pretrgala,
se nisem zgubil –
zvezda, ki je šla nad pastirji,
je tudi mene vodila
v Betlehem.

Iskal sem te med ovijalkami
razpeljanih možgan
in našel sem Te
v snovi in brezsnovnosti,
vedno ustvarjajočega duha,
v obrisu nerazložljive podobe
tvojih dejanj.

Nad izpranimi hribi
bom šel za senco svojih sanj
in vodili me bodo čisti oblaki,
da bom našel ograje Tvojih staj,
kjer mi bodo pastirji
postlali v suhem listju
v zavetju toplih brun,
od katerih se bo odbil glas
tulečih volkov.

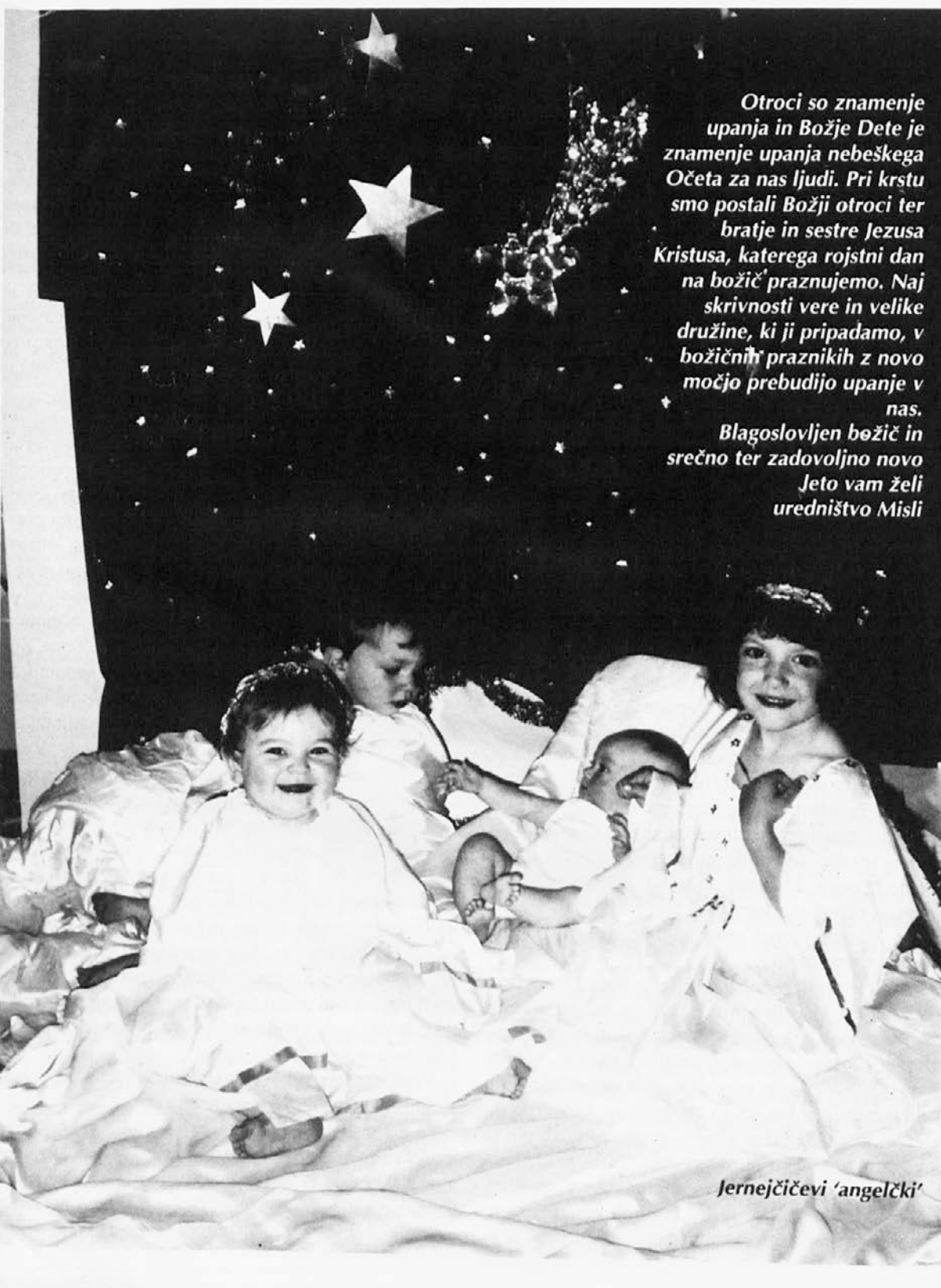
Spočilo se bo telo garanj
in raztežile se misli –
vse bo,
kakor da bi svetlo jutro
položilo tople dlani
preko zelenih gmajn.

Bert Pribac

cerkev, vendar nedelja je kmalu spet tukaj, takrat se pa Jezus spet sprašuje: "Kje pa je onih devet?" (Tako kot pri desetih ozdravljenih gobavcih, ko se je samo eden prišel zahvaliti.) Še bolj žalostno je v naši dobička željni družbi (v Sloveniji), da hoče družinam in posameznikom še v nedeljo odvzeti to, kar nam kot ljudem in kristjanom pripada, da se srečamo z Bogom in med seboj. Tako mnogi delajo tudi ob nedeljah. Nekateri morajo, večina ljudi pa nikakor ne. In tudi če delajo v nedeljo, ne delajo ves ljubi dan; ko so prosti, bi si pred Bogom in svojo vestjo morali vzeti čas za udeležbo pri sveti maši, čas zase, za družino in prijatelje! In morali bi se tudi postaviti za to, kar nam ljudem in kristjanom pripada - nedeljski in praznični počitek. Bog dobro ve, zakaj je naročil človeku: "Šest dni delaj, sedmi dan pa je dan za Gospoda!" Zakaj si ljudje med nami preprosto ne vzamejo časa, ne načrtujejo nedelje, ko bi to morali storiti in onega ne opustiti?

Ko smo se zlasti ob nedeljah srečevali pri daritvi svete maše, 12. 11. v Merrylandsu in v Wollongongu – Figtreeju, 19. in 26. 11. v Kewju, 26. 11. tudi v Wodongi, 3. 12. pa v Adelaidi, lahko samo potrdim, kar sem dejal v pridigi na zahvalno nedeljo pri Sv. Rafaelu v Merrylandsu: da sem presenečen in vesel Vašega pričevanja, ob katerem se zares učimo. Pred petdesetimi leti (več ali manj) ste prišli v prostrano Avstralijo in morali marsikaj začeti čisto na novo. Našli ste se skupaj, oblikovali občestva vernih, ustanovili društva in v obojih skrbno sodelujete, šli ste skozi mnoge preizkušnje, premagali velike razdalje – danes premagujemo bolj tiste z avtomobili – in ostajate zvesti Bogu, drug drugemu, slovenskemu narodu in domovini. Bogu in Vam hvala za to! Dosegli ste marsikaj, zgradili lepe cerkve, klube, gradite živo Cerkev, družine, ki ste si jih ustvarili, skupnost Slovencev in kristjanov. Veseli smo drug drugega in vesel sem, da radi pridete skupaj – od blizu in od zelo daleč. Doma v Sloveniji pa ima marsikdo samo pet minut do farne cerkve ali sekundo do sosedu, pa ne pride, da bi dal čast Bogu ali pokramljal s sosedom, ki ga nihče ne obišče in mu ne prisluhne. Lahko rečem, da ste za vse nas, Slovence v domovini, velika šola, skozi katero bomo morali iti in odkriti vrednote za naše življenje, da bomo kristjani ne samo v krstni knjigi, ampak z dušo in srcem, s pokončnostjo in odprtostjo za Boga in bližnjega. Dovolj smo izkusili, da vemo kaj pomeni graditi in živeti brez Boga.

Kot katehet z otroci pri verouku ponavljam, kar se učimo in seveda se pogovarjamo tudi o cerkvenem letu in svetih časih. O adventnem in božičnem praznovanju, o Jezusovem učlovečenju in rojstvu ni težko kaj povedati, na vprašanje, kdaj se začne novo cerkveno leto, pa skoraj vedno odgovorijo, da prvega januarja. Razumem jih, ta odgovor je pač najlažji. Ne vem, ali bi odgovor vedeli vsi njihovi starši, če bi se o tem pogovarjali. Vendar je kar prav, da se cerkveno leto začenja toliko pred koledarskim. To je za nas vse opomin, da se bolje zavemo, kako velike reči je Gospod za nas storil in nam daje vedeti, da brez njega ne moremo ničesar storiti. Ko smo vsako leto bliže večnemu življenju, ki nam ga je Gospod pripravil, je naša najvažnejša naloga, da pripravimo zanj pot – da si vzamemo čas zanj in drug za drugega. Ob svojem času nam bo dejal: "To in ono si meni storil." Zato: nikoli ne bodimo tako zaposleni, da si ne bi vzeli časa, ko nas Gospod čaka v naših bližnjih. Čas bo, če bo ljubezen. Ostanimo povezani v Bogu in med seboj, da bomo ostali ljudje!

Otroci so znamenje
upanja in Božje Dete je
znamenje upanja nebeškega
Očeta za nas ljudi. Pri krstu
smo postali Božji otroci ter
bratje in sestre Jezusa
Kristusa, katerega rojstni dan
na božič praznujemo. Naj
skrivnosti vere in velike
družine, ki ji pripadamo, v
božičnih praznikih z novo
močjo prebudijo upanje v
nas.

Blagoslovljen božič in
srečno ter zadovoljno novo
Jeto vam želi
uredništvo Misli

Jernejčičevi 'angelčki'

Akif

ANA MARIA BRATINA-CEK

božična zgodba božična zgodba božična zgodba

Bilo je hladno in deževno pomladno jutro. Ko sem se peljala proti službi, sem premišljala, kaj bo prinesel dan. Po dolgih letih dela sem bila presenečenj že vajena. Dolg hodnik me je pripeljal do vrat moje pisarne, kjer me je že čakala ženska, ki je držala za roko fantka. Ko sem jo pozdravila, se je fantek takoj skrila za njo, v njegovih otroških očeh sem videla znake žalosti in strahu. Rekla mi je, da njen sinček že nekaj časa boleha. Ime mu je bilo Akif. Čeprav je bil star skoraj štirinajst let, je bil videti dosti mlajši.

Zdravnik je Akifa pregledal in odločil, da bi bilo boljše, da ostane nekaj časa v bolnici. Po nekaj dnevih testiranja so ugotovili, da ima fantek levkemijo. Ob tej novici sem ostala brez besed. Kako naj povem materi, kaj se dogaja z njenim otrokom? Kako naj ji rečem, da mogoče ne bo dolgo živel, da ga bosta pobrali bolezen ali terapija? Prosila sem Boga za pomoč, da bi našla prave besede.

Počasi sem Akifovi mami povedala resnico o otrokovi bolezni. Solze so ji tekale po licih, meni pa se je trgalo srce. Nisem našla besed tolažbe, tesno sem jo objela in nekaj časa sva si delili bolečino. Povedala mi je, da so po dolgih in težkih preizkušnjah z možem in sinčkom pred dvajsetimi dnevi prišli v Avstralijo kot begunci. Da so doma izgubili sorodnike, prijatelje, dom... ostal jim je samo ta otrok. Med begom so bili nekaj časa tudi v Sloveniji, potem v Avstriji, od tam so prispeli v Melbourne. V srcih so imeli polno sanj in upanja na mirno življenje v novi deželi.

Pomlad je prešla v poletje. Prišel je božič, novo leto, potem jesen in velika noč. Akifova bolezen se ni izboljšala, vsak dan slabše je bilo. Nikoli ni tožil, vse bolečine in težave je mirno prenašal in jih sprejel. Včasih, ko mu je bilo zelo hudo, so se v njegovih žalostnih modrih očeh zasvetile solze, ki so spolzele po bledih licih. Preživel je zimo. Ko je končno prišla pomlad, me je njegova mama neko jutro vprašala, če bi nekaj časa skrbela za Akifa, ker ima ona nujne opravke. Z veseljem sem ji pritrčila, saj mi je bil ta otrok zelo pri srcu. Občudovala sem njegovo korajžo in potrpežljivost, ki jo

je pri tako mladem človeku težko razumeti. Bil je krasen sončen pomladni dan, ko sem ga posadila na voziček in peljala na vrt pred bolnico. Nekaj časa sva bila zunaj. Stari vrtnar naju je lepo pozdravil. Urejal je okolico vrtnic. Bile so vseh barv – rdeče, bele, rumene – ena je bila lepša od druge, ko so sijale v soncu.

Akif je samo gledal, nič ni govoril, samo kapo si je z glave položil v naročje. Lase je skoraj vse izgubil zaradi terapije. Zdela se mi je, da so njegova blede lica dobila malo barve. Kar naenkrat je začel na ves glas jokati. Vprašala sem ga, če ga kaj boli. Rekla sem, da greva nazaj v bolnico in bo mogoče boljše, če se uleže. V tistem dolgem letu ni nikoli spregovoril, samo pokimal je za ja ali ne. Prvič sem zaslišala njegov glas, ko je rekel: »Teta Ana, moja mama ima danes rojstni dan. Z očetom in sestro smo ji vsako leto dali vrtnice, najrajši jih ima. Zdaj pa nimam več sestre in ne vem, če se bo ata spomnil, saj vedno dela...« Debele solze so se mu zlivale po licih.

Povedala sem vrtnarju, kaj se dogaja, saj ni razumel jezika, v katerem sva se z Akifom pogovarjala. Vrtnar mu je dal roko na ramo in vprašal, katera od vrtnic mu je najbolj všeč. Akif besed ni razumel, vendar je v srcu vedel, kaj ga je vrtnar vprašal. Z rokami je pokazal na vse vrtnice. Vrtnar me je pogledal in dejal, da ve, kaj hoče. Ko je vzel škarje v roke, me je Akif vprašal, če lahko vstane z vozička. Pokimala sem in mu pomagala na noge, ki so ga komaj držale pokonci, vendar je pogumno stal ves čas, ko je vrtnar rezal vrtnice, po eno od vsake barve. Ko mu je vrtnar izročil vrtnice, me je Akif pogledal in stisnil šopek k srcu in prvič, odkar sem ga poznala, sem videla nasmeh na njegovih ustih in v ličkih sta se mu naredili jamici.

Veselje matere, ko je dobila vrtnice, je bilo nepopisno. Z možem sta se na skrivaj zjokala.

Dnevi in tedni so počasi tekli naprej. Neko jutro je prišel zdravnik. Po dolgem času je bil zelo dobre volje. Povedal je, da se je Akifova bolezen 'ustavila'. Z njegovo mamo sva jokali od veselja. Nekaj dni pred božičnimi prazniki, bil je zelo hladen in deževen dan, sta Akif in

njegova mama prišla k meni na obisk in po slovo, saj je oče dobil službo v Zahodni Avstraliji in se bodo po Novem letu preselili. Akif je bil tih in žalosten. Dal mi je pisemsko ovojnico, vso mokro in umazano od blata, notri pa je na božični kartici pisalo: »Dragi teti Ani, vesel božič in srečno novo leto. Hvala za vse. Imam vas rad, Akif.« Solze so mi tekle, ko sem brala tisto raztreseno pisavo, a vedela sem, da so bile besede pisane s srcem. Rekel je: »Oprostite, v vodo mi je padla!« in solze so se mu še enkrat razlile po licih.

Potolažila sem ga in mu za spomin podarila podobico brezjanske Marije Pomagaj in mu rekla: »Ko ti bo hudo, ti bo ona pomagala preživeti težke trenutke!« Solze so se spremenile v nasmeh, pogledal je podobico in rekel: »Teta, jaz bom postal zdravnik in se bom poročil s Slovenko!« Z mamó sva se nasmejali in preden sta odšla, sem ga še enkrat stisnila k sebi, ga dvignila in skupaj sva se še enkrat zavrtela kot tolikokrat na vrtu pred vrtnicami.

Od tega dne je minilo sedem let. Vsako leto sem za božič in veliko noč dobila kartico z voščilom iz Zahodne Avstralije. Bil je teden pred božičem in čudno se mi je zdelo, da to leto nisem dobila še nobenega voščila.

Vse je bilo okraшено, trgovine, ulice, vse je dišalo in se pripravljalo za božične praznike. Povsod so prepevali božične pesmi. Bila sem zamišljena, ko sem stopila v bolnico. Na vratih je stal Božiček. Pod tisto belo, umetno brado sem spoznala našega vrtnarja. »Dobro jutro. Vesele praznike!« me je ves nasmejan pozdravil. Prijel me je za roko in mi pošepetal: »Znani pisatelj Mark Twain je tako napisal: 'Daj vsakemu dnevu možnost, da bo najlepši v tvojem življenju.'« Pogledal me je in se še enkrat nasmejal. Tisti trenutek nisem dosti mislila na te besede.

Dan je potekal kot ponavadi. Popoldne so me kolegice poklicale v pisarno in mi rekle, da me nekdo čaka. Na poti proti pisarni sem videla mlad par in ko sem se mu približala, je fant nekaj zašepetal dekletu na uho ona pa me je nasmejana pogledala. Občudovala sem ta lepi par. Dekle je imelo dolge črne lase in njene oči so bile prijazne, polne veselja in ljubezni. Fant je bil poln življenja, velik, močan, nasmejan... z jamicami v licih. »Akif? Si ti?« »Kaj me več ne poznate?« me je vprašal.

Objela sva se in takoj mi je hotel vse povedati. Nisem mogla verjeti, da je to moj Akif. Predstavil mi je svojo zaročenko. Povedal mi je, da mu je mama pred leti umrla in da oče živi v Zahodni Avstraliji z drugo ženo. Z zaročenko je prišel v Melbourne samo za nekaj ur, potem pa bosta odpotovala v Ameriko, kjer bosta dokončala medicinsko šolo. Pogledal je svojo zaročenko in z nasmehom rekel: »Slovenskega rodu je, zato sem jo izbral za mojo bodočo ženo. Poročila se bova po končanem študiju.«

V veselem klepetu je čas hitro minil in hitro je prišel čas slovesa. Akif mi je rekel, da bi pred odhodom rad še nekaj naredil. Vzdignil me je in zavrtela sva se kot v starih časih pred vrtnicami. Vendar je zdaj on držal mene v zraku. Solze so mi zalile oči. Ko je videl, da jočem, je iz denarnice vzel podobico Marije Pomagaj, ki sem mu jo dala, in rekel: »Rekli ste, naj jo, ko mi bo hudo, stisnem k sebi in mi bo pomagala.« Pokimala sem, saj nisem našla besed za odgovor.

Poslovlili smo se med solzami in smehom. Obljubila sta, da bosta še prišla na obisk, vendar nista vedela, kdaj se bomo spet srečali. Gledala sem za njima, ko sta se držala za roko in šla počasi po dolgem hodniku proti glavnemu izhodu. Akif se je ustavil, obrnil, izpustil roko svoje zaročenke in pritekkel k meni. Stisnil me je še enkrat in rekel: »Hvala, teta, za vse. Ne pozabite moliti zame. Hvala tudi v imenu moje drage mame.« Tisti trenutek se mi je zdelo, da imam še enkrat pri sebi tistega malega, boječega in potrpežljivega Akifa. Kot

otrok je tekel nazaj k svoji zaročenki. Odprla so se velika vhodna vrata, sonce se je razlilo v hodnik in če enkrat sta se obrnila ter mi pomahala v slovo.

Ko sem se vrnila v pisarno, me je na mizi čakal šopek vrtnic. Bile so rdeče, bele, rumene... Med njimi je bila kartica z božičnim voščilom. Vedela sem, kot pred leti, da so bile besede pisane iz srca, čeprav je bila zdaj to pisava odraslega moškega: »Dragi teti Ani, vesel božič in srečno novo leto. Hvala za vse. Imam vas rad, Akif.«

Ko sem kartico držala v rokah, sem se spomnila besed našega starega vrtnarja in hkrati na preroka Izajja: »Glej, v blagor mi je bila grenka bolečina, saj si obvaroval moje življenje pred jamo uničenja.«

križem

AVSTRALSKE SLOVENIJE

Kam? V novo bodočnost

Ponosni smo, da je imigracijski muzej v Melbourne sprejel predlog za slovensko razstavo. Idejo je dala Milena Brgoč, ki je zbrala okrog sebe skupino ljudi: Dragico Gomizel, Anico Markič, Lucijo Srnec, Vido Vojvoda in mene za izvedbo, pomagala sta tudi Milenina hčerka, Tanja Ledwich, in mož Darren; Suzanna Kruger - Prosenak, učiteljica angleške literature, je obljubila pomoč pri pregledu angleškega jezika, pater Pepi Lebreht, misijonar v Togu, ki je bil na obisku v Avstraliji, je pregledal slovenski jezik, nekaj pa pater Metod.

Za razstavo smo delale že od marca. Pravo veselje je bila odobritev sponzoriranja Ministrstva za kulturo Republike Slovenije. Finančno so pomagali tudi Versko in kulturno središče Kew ter vsa slovenska društva in organizacije v Viktoriji. Okvirna sponzorja razstave sta Vic Health in International Diabetes Institute. Skupno s strokovnim znanjem osebja imigracijskega muzeja, posebno še direktorice galerije Schiavello Access, gospe Marie Tence, smo razstavo pripravile za otvoritev 8. novembra 2000.

Razstava je pripravljena predvsem za avstralsko občinstvo; da ljudje v kratkem času obiska v zgoščeni obliki spoznajo del naše preteklosti, del slovenske tradicije, da začutijo, kako bije slovensko srce v Avstraliji. Snov je silno zgoščena. Direktorica muzeja je želela predstaviti bistvo: slovensko imigracijo, običaje, katere smo prinesli s seboj in so del našega življenja tukaj, začetke in delovanje slovenske skupnosti - cerkve, društev in organizacij, ter svetovno znane idrijske čipke.

Za marsikaterega Slovenca bo razstava premalo obširna in bogata. Pri pripravljanju razstave smo imele veliko snovi. Mapa s prvim predlogom obsega dobrih 100 strani. Bila sem odgovorna za besedilo in pripravila veliko več, da je gospa Tence imela boljši splošni pregled in vpogled v našo predstavitev. Iz starih zapisov in mape s pogovori z različnimi Slovenci sem zbrala nekaj zanimivih pripovedi o odhodu iz Slovenije, nekaj je bilo tudi novejših zgodb. Tudi nekatere slovenske uspešnike v svetovnem merilu smo želele vključiti v predstavitev,

Dve od razstavnih vitrin, kurent in Miklavž

v času olimpijade v Sydneyju. Vsakokrat, ko sem direktorici poslala verzijo besedila, ga je vrnila s pripombami: "... preveč besed za katalog, preveč besed za panoje, ljudje ne bodo brali." Za vsako pano smo smele izbrati le pet slik. Skušale smo biti kar najbolj pravične pri izbiri, da so zastopana vsa viktorijska društva, versko središče in organizacije.

Na razstavi si lahko ogledate delček zgodovine imigracije; slike odhoda iz taborišč - morda boste našli

pa žal ne eno ne drugo ni bilo sprejeto. Milena je po radiu, v Mislih in osebno prosila za slikovni material in za predmete. Osebno so prosile tudi Dragica, Lucija, Vida in Anica. Skupno smo potem preverjale, izbirale, pregledovale in odločale, kaj bi v naslednji verziji zboljšale, preuredile in seveda skrajšale. Za vse verzije predlogov in duplikate dopisov je bila odgovorna Dragica Gomizel, ki jih hrani v arhivu. Ga. Maria Tence je izbrala, kar je kot strokovnjakinja imela za pomembno in zanimivo za predstavitev Slovencev Avstralcem, predvsem šolam. Razstave *Kam? V novo bodočnost* ni mogoče primerjati z razstavami verskega središča, slovenskih festivalov društev, ali z razstavo *Building Blocks*

na siki na vlaku ali na ladji tudi sebe ali znanca, kdo ve? Sledi prihod v deželo svobode in boljšega življenja in zaposlitev. Prikazano je društveno delovanje, delovanje verskega središča, pa najznačilnejši slovenski običaji ob veliki noči in božiču, Miklavž, kurent in pustovanje, narodne noše, narodni plesi, nekaj slovenskih jedi, praznovanja, srečanja in slovenske klekljane čipke, izdelane v Viktoriji. Ekspozite so naredili ali posodili: Ema Arnuš, Milena Brgoč, Marija Brne, Kristina Cestnik, Zorka Černjak, Draga Gelt, Dragica Gomizel, Pavla Humar, Danica Juriševič, Anica Kodila, Viktor Lampe, Ivan Lapuh, Greg Maček, Ivan Majcen, Peter Pirnat, Anica Smrdel, Lucija Srnc, Edi Surina, Marija Uršič, Vida Vojvoda in Klekljarska šola iz Idrije. Besedilo na panojih je v dveh jezikih: slovenskem in angleškem.

Na slovesni otvoritvi v sredo, 8. novembra zvečer, se je zbralo lepo število povabljenec in častnih gostov: gospa Helena Drnovšek Zorko, slovensko veleposlaništvo v Canberri, g. Alfred Brežnik, častni generalni konzul RS Slovenije in držav Viktorije in NSW; avstralski gosti: Dr George MacDonald, CEO Museum Victoria & Director, Melbourne Museum (TBC); gospa Jožica Paddle - Ledinek; AM; Ms Anna Malgorzewicz, Director, Immigration Museum; Ms Christine Crosby, International Diabetes Institute; p. Metod Ogorevc OFM iz verskega središča Kew; predstavniki vseh slovenskih društev v Viktoriji; g. Peter Mandelj - Svet slovenskih organizacij Viktorije in predstavniki organizacij ter ustanov, slovenskih šol, knjižnic, slovenskih medijev in posamezniki, ki so prispevali k razstavi. Ob prihodu sta Anica Smrdel in Meta Lenarčič v gorenjskih narodnih nošah ponudili gostom kruh in sol; povabljeni so bili pogoščeni z nizko kaloričnim prigrizkom, potico in osvežujočo pijačo. Lenti Lenko je z zvoki diatonične harmonike vabil v otvoritveni prostor, folklorna skupina Iskra je zaplesala nekaj poskočnih gorenjskih narodnih plesov, ki so posebno navdušili g. Anno Malgorzewicz.

Program je povezovala g. Maria Tence, ki je po pozdravu vseh povabila k mikrofonu g. Jožico Paddle - Ledinek, znano zaradi njenega prispevka k svetovni znanosti in v dobrobit vsega človeštva. Jožica je povedala o slovenski ženi in o osebnem doživetju - kot varuhinji slovenskega izročila. Navzoče je pozdravila Christine Crosby v imenu diabetičnega inštituta, Milena Brgoč je izrekla zahvalo sponzorjem v imenu Slovencev, povedala v slovenskem jeziku navodilo sponzorja, kako pomembna sta vsakodnevno gibanje in zdrava prehrana, o prirejenem receptu potice, ki vsebuje veliko manj

maščobe in sladkorja ter podarila imigracijskemu muzeju in g. Mariji Tence originalne idrijske čipke, darilo idrijske čipkarske šole iz Slovenije. Razstavo je uradno odprl g. Alfred Brežnik. V svojem govoru je poudaril pomen slovenske identitete in delovanje Slovencev v Avstraliji, od sydneyjske razstave ob letošnji olimpijadi do posameznih umetnikov, ki so doprinesli k poznavanju in umetniškemu podvigu Slovencev v Avstraliji. Uradni del otvoritve je zaključilo petje pevskega zbora Planinka, slovenskega kluba Jadrana in slovenskega društva Melbourne pod vodstvom Rolanda Carmodija.

Razstava je odprta v Schiavello Access Gallery imigracijskega muzeja vsak dan od desete ure dopoldne do pete ure popoldne v Old Customs House, 400 Flinders Street, Melbourne, na vogalu z William Street do 28. januarja 2001. Ob obisku lahko kupite dvojezični razstveni katalog in knjižno znamenje s sliko kurenta in nizkokaloričnim receptom rozinove potice.

Naj nam bo uspeh v največje zadovoljstvo in zahvalo. S skupnimi močmi (z nešteti urami pred računalnikom, ob albumih, pri pečici, za šivalnim strojem in pri telefonu) smo uspeli! Ne pozabimo: pomembno je, da razstava je; da smo Slovenci - le majhna skupnost - uspeli in bili izbrani iz mozaika multikulturne avstralske skupnosti za predstavitev v tako velikem in pomembnem muzeju v Melbourneu.

DRAGA GELT, MELBOURNE, VICTORIA

Poročilo arhiva verskega središča v Kewju

Ta mesec ste bili bolj pridni, toda nihče mi ni pisal ali telefoniral o patru Klavdiju Okornu ali patru Benu Korbiču. Vem da je imel na začetku petdesetih, ob prihodu v Avstralijo, redko kdo fotoaparata ali mislil na to, da bi shranil kakšno pismo naših patrov. Spomine pa še vedno imate! Te lahko napišete ali posnamete na kaseto. Res bi vam bila zelo hvaležna, za vsakršno sporočilo o njiju. Kako naj vam razložim, da če se ne bo nihče oglasil, ko je še čas, bo naš arhiv kar se tiče prvih patrov ostal prazen za vekomaj. Kaj bova lahko z Drago napisali o njiju za našo kroniko slovenskega verskega delovanja v Avstraliji?

Drugače so nekateri res bili pridni. Gospod Ivan Zagore iz Adelaide mi je izročil nekatere stare izvode Misli, pa tudi nekatera zelo zanimiva pisma. Gospa Jožica Gerden iz Mildure je posodila tri lepe fotografije, ki prikazujejo njeno družino s patrom Inocencem

(Filipom) Ferjanom, s katerim so skupaj potovali v Avstralijo z ladjo Marconi maja 1975. Glede Borisa Škilana in Mladih demokratičnih Slovencev se je prijazna gospa iz Geelonga zanimala za vprašanje, ki sem ga zastavila. Me zanima, če je ta človek obstajal, prav tako organizacija.

Novo vprašanje meseca se nanaša na delovanje slovenskega kluba v St Albansu. Radi pozabljamo na klube, ki niso delovali vsa leta. Toda ko prebiram stare slovenske časopise, je jasno, da je bil Slovenski klub St Albans zelo delaven v petdesetih letih. Ste bili kdaj zraven? Bi lahko opisali vaše spomine? Imate morda kakšno fotografijo ali povabilo na ples?

Arhiv se zanima za vse mogoče. Kar telefonirajte mi, z veseljem slišim po telefonu "Gospodična, brala sem v Mislih, te morda zanima..." Si mislim, hvala Bogu, nisem edina, ki se zanima za zgodovino avstralskih Slovencev! Dosegljiva sem na tel. 08 8377 4869.

Poštni naslov: Veronika Ferfolja, Department of History, Adelaide University, SA 5055, E-mail: vferfolj@arts.adelaide.edu.au. Vesel in blagoslovljen božič prav vsem!

VERONIKA FERFOLJA, ADELAIDE, S.A.

Akreditacija Doma matere Romane

Prišel je čas, ko Slovenci v Avstraliji pišemo svojo zgodovino, ker smo se začeli zavedati pomembnosti zbiranja in dokumentiranja dogodkov v naši skupnosti. Zato se mi zdi prav in nujno, da v predbožičnem času, po skoraj devetih letih uspešnega in vzornega poslovanja slovenskega doma počitka, pogledamo nazaj in si osvežimo spomin na nekatere podrobnosti ter dogodke povezane z začetki te humanitarne ustanove.

Leta 1971 je p. Bazilij Valentin po avtomobilski nesreči, ki jo je preživel leto pred tem, začel misliti na potrebe svojih rojakov v jeseni življenja. S polovico denarne odškodnine, ki jo je dobil za poškodbe, je pokojni pater začel z nabirko za postavitev doma za ostarele. Nabirka je zahtevala ogromno vztrajnega in napornega dela. Patru Baziliju je uspelo pritegniti večino slovenske skupnosti. V začetku darovi niso bili oproščeni davka, pozneje mu je uspelo izposlovati tudi koncesijo, ki velja še danes. V sklad za bodoči dom počitka so darovali tudi avstralski dobrotniki. Kasneje je svoj delež za gradnjo priložilo tudi avstralsko ministrstvo za socialno varstvo.

Po dolgi in zelo uspešni nabiralni akciji, je 2. septembra

1987 p. Bazilij predal dolžnost za izgradnjo in upravljanje doma v roke petih zaupnikov. Rad bi dobredno citiral besede pokojnega patra v memorandumu zaupnikom bodočega doma počitka ob sprejemu dolžnosti.

"...Čast biti zaupnik je služba drugim. Naj Vas vselej spremlja zavest, da nosite čast zaupništva kot obveznost do slovenske skupnosti v Viktoriji, ki je z darovi pripomogla do naših začetkov ter bo sodelovala z vso podporo tudi v bodoče, da uresničimo načrte doma počitka ter skrbimo za njegov obstoj in vzorno delovanje v prid ostarelim in onemoglim. ... V Vaših rokah je veliko: celotna akcija z vso imovino in ves razvoj z izbiro odbora kot novih zaupnikov na izpraznjena mesta".

O nabirki in bodočem poslovanju doma počitka je pater Bazilij napisal: "Vsa akcija za slovenski dom počitka v Kew se je pričela v slovenskem verskem središču Melbourne in je zajela vso našo skupnost. ... Tako naj velja tudi dom po uresničitvi za del slovenskega verskega središča in njegove dejavnosti. Značaj ustanove je in naj ostane etnični, to je slovenski, prav tako pa tudi katoliški, saj Slovenci smo katoliški narod. S tem nikakor ne mislim reči, da npr. rojak, ki ni veren ali celo ni krščen, ne more biti sprejet v dom. A ustanova je in naj ostane verskega značaja. Zato naj vodstvo vselej spoštuje sveta znamenja in slike po prostorih, enako molitev, mašo, obisk duhovnika, delitev zakramentov; osebje naj se izbira tako, da bo spoštovalo krščanska etična načela."

Ob navzočnosti predstavnikov slovenske skupnosti in predstavnika ministra za socialno varstvo so se 16. februarja 1992 odprla vrata slovenskega doma počitka.

Novo odprta slovenska ustanova se je imenovala Dom počitka matere Romane. P. Bazilij je o tem zapisal: "Mati Romana Toplak, bivša provincijalka slovenske province franciskank Brezmadežne, je pripeljala med nas prvo skupino sester; prihitela je k nam na stara leta, da je ostanek življenja žrtvovala izseljenski skupnosti. Menim, da si je ta spomenik zaslužila in da lepšega imena naš dom ne bi mogel dobiti."

O lastništvu doma je p. Bazilij pod tretjo točko zapisal: "Naj, prosim, nikogar ne moti, da je lastnina po nasvetu našega pravnikar ostala pred avstralskimi oblastmi pod imenom avstralske fračiškanske province (Association of the Franciscan order of Friars Minor). Dokument v provincialnem arhivu avstralske province kakor tudi The Declaration of Trust sta jasna, da je lastnik slovenska skupnost v Viktoriji, v okviru Slovenske katoliške misije in pod upravo zaupnikov. Osebno čutim globoko hvaležnost do avstralskih frančiškanov, ki so mi šli ves čas kot bratje na roko, sprejeli zame tudi

finančne odgovornosti, me razumeli in tudi bodrili v načrtih. Nič ne dvomim, da bodo isto razumevanje pokazali tudi do zaupnikov”.

Za bodoče poslovanje Doma počitka matere Romane je p. Bazilij obljubil, in tudi zapisal, da bodo v primeru potrebe na razpolago tudi druga cerkvena finančna sredstva. Potrebe po dodatni finančni pomoči, razen v prvih mesecih poslovanja, hvala Bogu nismo imeli, ker se dom vzdržuje z lastnimi dohodki.

V primeru, če dom enkrat v prihodnosti neha služiti slovenski viktorijski skupnosti, je patrova želja po pametni presoji razdeliti vse premoženje med avstralske in slovenske karitativne ustanove v pomoč cerkvi v domovini in zamejstvu ter slovenski frančiškanski provinci sv. Križa. Tako bi ji bilo vsaj delno povrnjeno za dar v sklad doma počitka in kar je s svojimi člani storila za slovenske izseljence v Avstraliji. Toliko o začetkih doma in njegovem očetu, njegovi viziji in željah.

Danes dom posluje po svojih hišnih pravilih, ki so kolikor je le mogoče v skladu z željami očeta ustanove in po vseh pravilih, ki so postavljena od zveznega ministrstva za zdravstvo in skrb za ostarele. V devetih letih je Dom matere Romane imel že štiri upravnike, vsak se je po svoje trudil služiti skupnosti in stanovalcem. Delo upravnika zahteva profesionalni nastop. Pravila in državni predpisi ter potrebe stanovalcev se redno menjajo, tudi delo upravnika postaja vse bolj zahtevno. V začetku je bila večina stanovalcev še pokretnih, danes jih polovica potrebuje skoraj 100-odstotno nego. Za takšno nego je potrebno ogromno dokumentacije, katero pa lahko urejuje in pripravi le poklicno in kvalificirano osebje s poklicnim upravnikom. Najtežje je dobiti slovensko govoreče osebje z zadostnim znanjem angleščine za dokumentiranje in izpolnjevanje nešteti obrazcev. Brez zahtevane dokumentacije država namreč ne prispeva denarja. Vsak mesec sproti je treba dokazati, da je ustanova upravičena za sprejeto dotacijo.

Junija letos smo po dolgih in napornih pripravah, ponosno prejeli triletno akreditacijo. Akreditacija se podeljuje za dobo od enega do treh let, odvisno od doseženega standarda. S tem je domu priznana visoko

kvalitetna in profesionalna oskrba, ki jo nudimo stanovalcem. Z dosego akreditacije je dom upravičen do prejemanja državne podpore in podvržen rednim revizijam odgovornega ministrstva. Brez tega se dom ne more finačno vzdrževati, ker stanovalci večinoma plačujejo samo 85 odstotkov od svoje pokojnine. Izjema so le tisti stanovalci, katerih premoženje, v gotovini ali nepremičninah, presega po zakonu določene meje. S prejemom akreditacije pa ima dom kup različnih obveznosti do svojih stanovalcev, v prvi vrsti odgovornost za pravilno in profesionalno zdravniško nego ter popolno spoštovanje stanovalčevih pravic. To zahtevno delo vrši skrbno izbrano osebje pod vodstvom upravnice, kvalificirane in prijazne bolniške sestre. V zdravniško nego je vključena tudi uporaba pripomočkov za hojo, fizioterapija in vse druge terapije, ki pomagajo posamezniku do boljše kvalitete življenja. Za vse navedeno je seveda potreben dialog med stanovalcem, zdravnikom, sorodnikom in upravo. V dnevnem časopisju pogosto zasledimo članke, ki največkrat govorijo o slabem in pomanjkljivem vodenju domov za ostarele. Pravilo 'Ageing in Place' zahteva še dodatno skrb za stanovalce. Upravnik doma ima še posebno odgovornost, da ne izpostavi ustanove legalnemu postopku, kar se v današnjem času lahko hitro zgodi.

Po prejemu akreditacije smo prejeli od ministrstva naslednjo čestitko in priznanje, v katerem ministrica gospa Bronwyn Bishop piše: "I would like to take this opportunity to congratulate you on your success in achieving Accreditation for your aged care facility. It must be rewarding for all those involved, staff, residents, carers and owners to have achieved this important milestone and to be recognised for the quality of care your facility offers to residents."

Na koncu želim poudariti, da je dom najprej za Slovence, zato imajo vedno prednost pri sprejemu. Vendar dom mora poslovati s polno kapaciteto zaradi denarnih dohodkov. Zato je običajno treba imeti malo potrpljenja ter počakati na prvo prosto sobo.

Pred nami so božični prazniki, zato Vas v imenu zaupnikov in upravnice doma vabim, da nas obiščete in pokramljate s katerim od stanovalcev, tudi če samo za par minut, ko vam čas dopušča. Prav tako v imenu zaupnikov, uprave, uslužbencev in stanovalcev Doma počitka matere Romane želim vesele in blagoslovljene božične praznike, Odrešenikovo rojstvo pa naj Vam prinese mir in zdravje v novem letu.

**STANKO PROSENAK, ZAUPNIK DOMA
POČITKA MATERE ROMANE**

Stoletnica in smrt strica Šimna Erlaha

V nedeljo, 29. oktobra, smo praznovali 100-letnico Šimna Erlaha na otoku Bribie, ki je 70 km iz Brisbana. To visoko obletnico je stric Šime praznoval v krogu sorodnikov in prijateljev. Tudi v avstralski farni cerkvi male sv. Terezije, kamor stric redno zahaja, mu je polna cerkev po maši zapela: *Happy birthday, Simon*. Stric Šimen, kot ga vsi imenujemo, je doma z Gorenjske, prazprav iz Rateč ob tromeji. Kmalu po rdeči revoluciji je odšel čez mejo in živel v vasi Bela Peč pri Trbižu na italijanski strani. Pred šestnajstimi leti se je z svojo sestro Heleno in njeno družino oz. Visočnikovimi odselil v Avstralijo.

Šimnovo življenjsko zgodbo je zapisala nečakinja Majda: "Rodil se je pod Poncami na senčni strani Alp, ko je našim krajem gospodoval še sam presvetli cesar

Franc Jožef. Pripoveduje, da so, ko je še tekal okrog doma v sami srajčki in brez hlač, menili, da je bolj piškav in zanikrn in da bo težko kaj iz njega. Pa mu je menda z alpskim mlekom in koruznimi žganci le uspelo priti do tolikšne moči, da je na tekaškem tekmovanju, ki ga je priredil domači župnik, dobil posebno nagrado - pomarančo, ki je bila takrat še velika redkost. Spominja se tudi, kako so kot otroci hiteli na cesto gledat, kadar se je začelo pokanje in ropot po vasi. Povzročil ga je tonfar - tako so takrat rekli avtomobilu. In pred leti, ko so tu s pretiranim pompom napovedovali mimohod kometa, je dejal, da

ni veliko videti, ko pa je bil še otrok so res videli veliko zvezdo, ki je imela celo rep, kakor tista pri jaslicah. Ko je končal šolo je bilo treba pošteno prijeti za delo, posebno še, ker sta dva mlajša brata šla v šole v Ljubljano. Tako je dočakal žalostni čas, ko je res Soča krvava tekla. Da pa se je izognil strašni moriji, je raje izbral delo v rudniku ob Rabelskem jezeru in je kopal rove pod zemljo in ne pod Krnom. In ker se vse spreminja, so angleški gospodje s francosko pomočjo

določili, da se je morala dežela tam pod Julijci pa skoraj do Balkana preimenovati v kraljevino Srbov Hrvatov in Slovencev. Krajcerje in krone je zamenjal dinar, na zahodnem robu vasi pa so postavili rampo in povedali, da se deželi na oni strani zdaj reče Italija.

V tej novi balkanski državi je bil potem tudi soldat doli med Turki. Eden redkih prijaznih spominov je, ko je bil poslan v patrolo z vozom in parom konj in je vse skupaj, s puško vred prodal ciganom. In kasneje doma, ko je bila italijanska meja pred nosom, je večkrat skozi hosto za vasjo odgnal in čez mejo prodal Lahom par volov. Pa je s severa spet prihrumelo - tokrat je nastopil kruti kljukasti križ in na občini so sneli sliko kralja Petra in obesili Adolfovo. Kar pet let je trajalo, da so jo končno zamenjali z na videz bolj prijazno podobo Tita in vsi smo se veselili osvoboditve v tistih nepozabnih majskih dneh. Rampa na robu vasi pa je še ostala, le da na oni strani ni bilo več fašistov.

Rdeča zvezda je postajala vedno bolj bodeča in mnogi so skušali uiti na ono stran. Imeli smo gostilno in pri nas so se ustavili neznanci, ki so se zvečer sestali s plačanimi 'vodniki', da bi jih ponoči pospremili čez mejo. Naenkrat se je pot končala, ko je strojnica skalila nočni mir. Redko se je ponudila priložnost, da smo takim potnikom lahko spremenili namero - tiste noči so bile spokojne. Toda budni čuvaji meja domovine in njihovi pomagači, vaški Judeži, so našo protisocialistično dejavnost odkrili in tudi nagradili - leta 1947 so celo družino izselili v Kočevski rog, od koder so izgnali Švabe, kar ni bilo pobitih. Tri leta smo bili na socialističnem tečaju in uživali plodove svobode. Ko pa je družini

le uspelo ubežati nazaj v rodni kraj, je našla svoj dom lepo 'pospravljen', izropan. S pridnostjo in pomočjo sicer redkih vaščanov smo znova začeli. Ker pa lokalnim čuvajem socializma to ni bilo prav nič pogodu, sta se stric Šimen in moja mama, čeprav sta vedela da gorje mu, kdor od doma mora, vseeno odločila in dobila azil v Italiji. Takrat sem bila še otrok in v šoli so nam skušali razložiti, zakaj so se naši ljudje borili in žrtvovali. Pa sem bila zelo trdoglava in mi niso uspeli nič dopovedati.

Ko pa sem srečala še somišljenika, sva po stričevem zgledu odšla k njemu. Pripovedi, kakšna mačeha je tujina, se nam niso izkazale za povsem točne in ker je bil naš novi dom le za lučaj oddaljen od rodnega, nam tudi veliki uspehi socializma niso ostali prikriti. Kar trideset let je stric kosil svoje senožeti med ljudmi, ki so ga klicali Simone in ni dosti manjkalo, da bi doživel smrt že osmega papeža v svojem življenju. Pa mu je enkrat Francesco razložil, da bi bilo morda bolje, če bi odšli tja, kjer bo on Frenk in stric Sajmon, pa še pomaranč je tam v izobilju... In pristal je pod Južnim križem.

Med Šimnovimi avstralskimi spomini je najbolj nevsakdanji tisti, ko je konec junija leta 1991 na protestnem zborovanju nosil napis: *Imam 91 let in protestiram prvič v življenju*. Takrat je šlo za suverenost naše domovine Slovenije. Bolj veder spomin pa ima na darilo, katerega je dobil za 95. rojstni dan - lepo novo kolo iz Italije, ki je na sredi bolj nizko, da človek lažje spravi nogo čez. Do nedavnega ga je tudi s pridom uporabljal, saj je vsak dan prevozil 6 do 8 km, kakor je odčital na števcu. Pa se je pojavila težava in po dveh mesecih, ko se je vrnil iz bolnice, na kolo ni bilo več mogoče. Ni se dal ugnati in je kar pridno vrtel sobno kolo, da se bo čimprej pozdravi. Zadnje čase sta šla oba v pokoj in dobil je novo vozilo na štirih kolesih, na katerega se lahko opira pri hoji.

Tako je dočakal celo priznanje župana, čeprav je vprašal "za kaj pa?" Zadovoljen je bil videti 30. oktobra, ko se je zbrala družba znancev in prijateljev in je sedel pred kolačem s svečkami in napisom 100 in je zadonelo: kol'kor kaplic tolko let... Bolj pri sebi je dodal: Bog ne daj na svet živet... Glasno pa je odmevalo: Živio, oj živio."

P. S. Štiriindvajsetega novembra smo pokopali strica Šimna Erlaha na livadnem pokopališču Caboolture v Deception Bayu. Sveto mašo za pokojnega Šimna je daroval Fr. Michael v bližnji cerkvi sv. Male Trezije, kamor je pokojni pogostokrat zahajal. Rad se je udeleževal tudi slovenske sv. maše, kadar je le imel priložnost. Šimen je umrl 22. novembra, na domu med domačimi in sorodniki - Visočnikovo družino na otoku Bribie. Bil je mirnega značaja, dober, priden in prijazen do vseh. Naj mu bo Bog dober plačnik.

MIRKO CUDERMAN, MT MEE, QLD

Maša narodov v Wollongongu

Praznik Kristusa Kralja smo z mašo narodov praznovali v cerkvi sv. Terezije v West Wollongongu. Posebno slovesnost so pripravile migrantske skupine škofije Wollongong. Glavni maševalec je bil wollongongški škof Most Rev. Philip Wilson, somaševali pa so izseljeniški kaplani, tudi naš p. Filip Rupnik. Slovesnost se je začela s procesijo narodnih noš z zastavami različnih narodov. Vse skupnosti so sodelovale pri sveti maši. Škof Wilson je govoril o različnosti ljudi, ki imenujejo Avstralijo svoj dom. Dejal je tudi, da lahko oživljamo katoliško vero tako, da jo delimo z različnimi kulturami in jim skušamo približati njene izjemne prvine.

Po maši se je večnarodnostna skupnost srečala v dvorani sv. Terezije in nadaljevala z medsebojno obogatitvijo z razstavo različnih izdelkov, petjem, plesi in poskušanjem kulinarčnih dobrot.

ANNA JAKLIČ, WOLLONGONG, N.S.W.

Naročeni ženin

S komedijo Naročeni ženin smo 8. oktobra 2000 nastopali v Slovenskem društvu Ivan Cankar. Lepa hvala vsem, ki ste prišli. Vaša navzočnost je bila dokaz, da cenite naše prizadevanje, nam nastopajočim pa v veliko zadoščenje. Še več bi vas lahko bilo.

Škoda za tiste, ki se takih popoldanskih prireditev ne morejo udeležiti. Ali res ni časa? Ali res ni zanimanja? Mnogi od igralcev smo se že srečali z Abrahamom in s težavo si človek zapomni stavek za stavkom. A smo se vseeno zelo potrudili, da bi razveselili druge.

Ne dvomim, da se gledalci niste nasmejali. Pa kaj je več vredno kot sproščenost, dobra volja, smeh in povezanost ljudi, ki pripomore k slovenski skupnosti. Lidiji Čušin smo zelo hvaležni za njeno delo in čas, saj se že vrsto let trudi na kulturnem področju, da ne bi

popolnoma zaspali. Kot je dejal oče župan "po taki zmedi" se je vse dobro izteklo in previdna mati županja je svojo hčer oddala v dobre roke.

Patru Metodu hvala lepa za povabilo. Z veseljem smo se odzvali in 22. oktobra nastopali z našo komedijo v Verskem in kulturnem središču Kew. Hvala lepa za vašo gostoljubnost, za čestitke, cvetje (prelepe nageljne), hvala gospe Dragi Gelt, članicam Društva svete Eme pa smo hvaležni za pripravljeno kosilo. Bilo nam je lepo in tudi vreme nam je bilo naklonjeno. Melbournčanom hvala lepa za številno udeležbo.

Skoraj so na pragu božični prazniki in leto 2000 za nami: vsem sorodnikom, prijateljem in bralcem Misli želim vesel božič in obilo ljubega zdravja v prihodnjem letu. Pa lep pozdrav.

EMA BOLE-KOSMINA, GEELONG, VIC.

Marko Kremžar:

Med smrtjo in življenjem

OCENA KNJIGE

V zadnjih desetih letih se veliko piše in bere o naši polpretekli zgodovini. To je za nas Slovence najbolj tragično poglavje našega časa, v katerega smo bili hočeš-nočeš potisnjeni. Mali narod s tako velikimi žrtvami. Igra velikih narodov se ni odigrala samo na frontah v drugi svetovni vojni, ampak povsod, v mestih in na deželi med civilnim prebivalstvom. Bila je revolucija. Tukaj smo tudi Slovenci odigrali vlogo 'žrtvenega jagnjeta'. Posledice tega časa občutimo še danes. Oddaljili smo se božjemu stvarstvu in tavamo v puščavi brezbriznosti.

Knjiga Marka Kremžarja nam odpira pogled v to tragično preteklost. Kakor sam pravi, ni napisal ne zgodovine ne spominov, vendar je zabeležil dogodke tiste dobe, ki nam je prinesla samo gorje. Knjiga je marsikaterega Slovenca presenetila. Veseli smo ga in hvale vredno je to njegovo delo, še posebej, ker je knjigo

napisal človek, ki je bil ob koncu druge svetovne vojne še mladoletnik. Vse svoje življenje je prebil v tujini, ki mu je postala druga domovina. Prepričani smo lahko, da je pisatelj opisal vse dogodke realno, z vsemi posledicami, ki so sledile. Nič ni zamolčanega ali prikrojenga. Gola resnica stopa pred nas in vsakdo si jo lahko po svoje tolmači. Res je, da ne smemo pričakovati popolnega soglasja. Bili smo potisnjeni "med smrtjo in življenjem" in posledice se poznajo še danes.

Danes se lahko zastoj sprašujemo, kdo je kriv. Rana, ki smo si jo sami zadali, bo ostala do konca našega stvarstva. Kaj je ubil brata Abela in to je dejstvo. Nekoč sem čital, da so Španci po končani krvavi revoluciji (kjer so se tudi naši revolucionarji tiste dobe dobro naučili vsega), ki je štiri leta divjala po Pirenejskem polotoku, vsi prišli do končnega prepričanja: "Naj bo karkoli, revolucije nikoli več." Če bomo Slovenci v prihodnje prišli do istega prepričanja, je to že dovolj velika sprava med brati. Vse drugo prepustimo božjemu sodniku, ki nas bo vse sodil po naših dejanjih. Bog bodi milostljiv.

SREČKO BARAGA, MELBOURNE, VIC.

V živahno jesen življenja

Moji dragi rojaki - sopotniki. Dolga leta delimo našo usodo in kot veste sem vedno rada delila dneve z našimi starejšimi. Zdaj, ko so se mnogi že poslovili, stopam v njihove vrste tudi sama. Vem, da nam v jesenski dobi zmanjka mladostne zagnanosti in pogosto pride na obisk osamljenost. Zato že dolgo raziskujem podrobnosti za vedro in aktivno obdobje našega jesenskega življenja. Misel na domove ostarelih nas namreč vse prestraši. Starejši kot smo, težje se sami podamo na daljše poti in se najbolje počutimo v okolju med domačimi in znanci.

Večina vas verjetno misli, da sanjam in morda je v tem nekaj resnice, saj po hudi nesreči naših družin ponoči nikoli več ne sanjam. Vem pa, da je zdaj skrajni čas za odločitev o prihodnosti naše priseljenski skupnosti. Naše mladostne sanje skupnega veselja v slovenskih društvih so se uresničile. Delali smo za preživetje in gradili domove za takratne ideale in naše potrebe - ne pa za naše potomce. Kot nas je gnala sila mladosti za vsakdanjim zaslužkom in preživetjem mlade družine, tako je preživetje tudi prva potreba naših otrok in vnukov, ki potrebujejo družbo tukaj rojenih sovrstnikov z miselnostjo njihove domovine Avstralije. Idealno in za naše otroke sprejemljivo bi bilo morda skupno tedensko kosilo ali obisk na kavici, praznovanje družinskih praznikov... Prav to bi nam lahko omogočilo skupno

naselje - Slovenska upokojenska vas. Podjetje, ki se ukvarja s takšnimi projekti, je ravno sprejelo avstralsko pohvalno odličje za do zdaj 30 zgrajenih projektov. Ti vsebujejo različne objekte - od samostojnih vrstnih hišic in stanovanj do hostelov ter popolne oskrbe. Vrstne hiše imajo garažo, obdajajo jih vrtički, velike pa so od garsonjere do dveh spalnic. Vse je popolnoma urejeno, samo oprema je vaša ali naročena po želji. Na razpolago vsem so pokriti bazen, balinišče, mini market, restavracija, kavarna, sprehajališča, pa lepo urejeni parki z žari, otroški vrtec, knjižnica, soba za bilijard in najvažnejša prva pomoč s pritiskom na gumb...

Cene za popolnoma vseljive objekte so:

- garsonjera s kuhinjo in posebej kopalnico z WC-jem je \$75.000.

- stanovanje z eno spalnico in vsemi dodatki, tudi zavese, tapete, luči... je \$110.000.

- stanovanje z dvema spanicama in vsemi dodatki je \$125.000.

Zraven so balkoni ali vrtički in vse je odvisno od tega, kje in kakšna zemljišča so na razpolago. Za vsak začetek mora biti 75 prijavitelcev, da je zadeva dobičkonosna mogoča. Vse pogodbe so urejene, ime je na vas, denar gre vašim potomcem, razen 3 do 5 odstotkov upravne odškodnine. Uprava oskrbuje vso okolico, skrbi za zavarovanje poslopj, na voljo imate avtobus...

Dragi rojaki, to vam dajem v premislek za 2001 in srečno! Lepo bi bilo v upokojenski dobi spet zaživeti. Vaši predlogi so dobrodošli. Tel. 9589 6094. Lahko se oglasite v Slovenski dobrodelni agenciji, pisarna SNS, Baraga House, Kew, ob ponedeljkih dopoldne.

HELENA LEBER, MELBOURNE, VIC.

Otroci avstralskih Slovencev

Statistika pravi, da so otroci slovenskih staršev v avstralskih šolah uspešni visoko nad avstralskim povprečjem. Mogoče so k temu pripomogli osebne sposobnosti in trud učencev, visoka pričakovanja in spodbuda staršev ali pa splošni zgled delavnih Slovencev. Pravijo, da toliko veljaš kolikor znaš. Vendar moraš biti za uspeh tudi poznan. Zveze pomenijo veliko odskočno desko na poti k uspehu. Otroci priseljencev in posebej naši slovenski otroci v poslovnem življenju niso imeli zvez, ker smo njihovi starši bili tujci.

Rada bi, da se naši mladi povežejo in spoznajo, ker bodo eden drugemu tako lahko v podporo v socialnem, kulturnem in ekonomskem življenju. Pripravljena sem jim pomagati tako, da bi sestavila knjižico po zgledu

'Kdo je kdo' med slovensko avstralsko mladino. Lahko je nekdo mizar, mehanik, vrtnar, politik, farmar, frizer, zdravnik, športnik ali umetnik. Glavno je, da je naš človek. Rada bi spodbudila tudi slovenske državne uslužbence in kulturne delavce, da se vključijo v ta seznam, saj bo medsebojna povezanost in podpora v korist njim in slovenski skupnosti. Knjižica bi pomagala povezati našo mladino in s tem našo skupnost okrepila tudi v bodoče. To bi bil priročnik, nekakšna zastojnska reklama za naše ljudi; seznam mladih bi vseboval samo kratek opis dejavnosti, ki jih sami želijo vključiti in morda sposobnosti in uspehe posameznikov. Če na primer potujem v Melbourne, bi šla v slovensko gostilno ali k slovenskemu mehaniku ali trgovcu, če bi zanje vedela.

To pišem v Misli in Rodno Grudo, ker računam, da bodo slovenski starši opozorili na to priložnost svoje hčerke in sinove in jih spodbudili, da mi sporočijo svoj naslov in dejavnost. Slovenci smo skromni in se neradi ponašamo s svojimi uspehi, vendar je prav, da naši mladi dobijo priznanje in pohvalo za trud in uspeh. S tem bodo ustvarili zveze zase in svoje družine. Od staršev je odvisno, če bodo ta predlog podprli. Poročala bom o poteku te akcije. Pozdravljeni

Cilka Žagar, P.O. Box 175, Lightning Ridge, NSW 2834; E-mail: Cilka@telstra.easymail.com.au, telefon/fax 0268290633. Ob tej priložnosti bi tudi rada priporočila Slovincem, ki potujejo domov na počitnice, zelo ugodno stanovanje v Ljubljani ali pa še lepše v Črnotičah pri Črnem Kalu na Primorskem. Če želite več informacij, se oglasite.

CILKA ŽAGAR, LIGHTNING RIDGE, N.S.W.

Pogrešani

TRATNIK IVAN, rojen leta 1942 v Spodnji Viringi, Radlje ob Dravi. Iščejo ga mama, sestra Anka, brat Tone in prijatelj Hinko Lenko iz Perth. Telefon: 9525 4146.

Prosim, če mi lahko pomagate pri iskanju ZVEZDANA ŽIGANTE, rojenega leta 1929 v Loki pri Koprju, živečega v Avstraliji. Podatke sporočite v uredništvo Misli ali na E-mail naslov nastja.rajcevic@guest.arnes.si.

Poroka

DARREN JONES, [P]en v Echuci, Vic., sin Murraya in Judith Jones in TANIA OVČAK, rojena v East Melbourne, živel v Deer Parku, Vic., hči Slavka in Marije Ovčak. Poročila sta se v katoliški cerkvi Brezmadežnega spočetja, Hawthorn, Vic., 4. novembra 2000. Na zakonski poti jima želimo mnogo sreče, radosti in predvsem božjega blagoslova.

DRUŽINI OVČAK IN JONES

Pokojni

ANGELA BIANCHI, roj. Vidrih, je umrla 3. julija 2000 v domu San Carlo v South Morangu v Melbourne. Rojena je bila 1. maja 1918 v Trnju na Pivki na Primorskem. V Avstralijo je prišla januarja 1955 prek cerkvene organizacije I.R.O. Najprej je bila zaposlena pri škofiji v Waga Wag, N.S.W. V začetku leta 1956 se je preselila v Melbourne, kjer se je poročila z Dinom Bianchijem. Zapušča sina Aleksandra in moža Dina, dve vnučki, svakinjo Olgo, sestre Marijo, Milko in Pavlo ter brata Alojzija v Sloveniji.

EMIL JANČAR je umrl 25. 5. 2000 v Avstraliji. Rodil se je 4. 12. 1929 v Vojščici na Krasu. Poročen je bil z Avstralko, ki je umrla pred mnogimi leti. Otrok nista imela. Doma v Sloveniji zapušča brata.

Obvestila

Od 9. novembra 2000 so spet normalno odprti prostori Slovensko avstralskega društva Canberra pod novim imenom Zenet. Ker smo najeli pri njih klub za dve leti, drugega izhoda nismo imeli. Vendar ima slovenski klub, njegovi člani in prijatelji vse pravice. Če se mudite v Canberri nas obiščite, zelo ste dobrodošli. Že vnaprej se vam zahvaljujemo za obisk. Vsem našim prijateljem Slovencem v Avstraliji želimo vesele božične praznike ter srečno novo leto 2001. S slovenskimi pozdravi

Tajnik JOHN ZVONKO BEZJAK

Če želite v Slovenijo in potrebujete hišo ali stanovanje za krajše obdobje, je na hribu nad koprskim zalivom odlična ponudba. Kličite: Mika Suša, 001138615122646.

Hej! Moje ime je Andrew Bratina in pater Metod me je zadalžil, da naslednje leto skrbim za Kotiček naših mladih. Mladi, ki jih ta rubrika zanima, naj mi pišejo in pošljejo predloge o čem bi najraje brali v njej, prav tako pa mi lahko pošljejo kakšno svojo zgodbo ali pesem za objavo.

Moj naslov je Andrew Bratina, 7 Briscoe Court, Endeavour Hills, Vic.3802. E-mail: bratboy@hotmail.com.

ANDREW BRATINA, MELBOURNE, VIC.

Vpisovanje k pouku slovenskega jezika

Vpisovanje k pouku slovenskega jezika v Melbourne se bo začelo prvo soboto po začetku šolskega leta 2001 in naslednje sobote od 9. do 12. dopoldne. Pouk se začne v soboto, 10. februarja. Lahko pridete v razred, govorite z učitelji in si vzamete prijavnico.

**Slovenščina se poučuje v Princes Hill Secondary College
Arnold Street, North Carlton, 3054, tel. 9416 0641**

Vpišejo se lahko učenci od 6. letnika osnovne šole do 12. letnika VCE. Za vpis v 11. letnik VCE pričakujemo zadostno znanje slovenščine ali najmanj dve leti pouka. Vpišejo se lahko tudi odrasli. Lahko se prijavijo k pouku tudi med letom.

Vpisnina za učence do 10. letnika je **\$45**, za VCE kandidate **\$57**, za odrasle **\$130**.

Za druge podatke kličite na šolo, tel. **9416 0641**. Če se želite pogovoriti o slovenskem jeziku, kličite tel. **9544 0595** po sedmi uri zvečer.

Oglasite se, če se zanimате za učenje slovenščine. Radi se pogovorimo z vami, če imate vprašanja ali skrbi glede šolanja vaših otrok. Predvsem vam bomo povedali, kako vam bo koristila slovenščina. Posebno važno je vedeti, da bo študij slovenskega jezika dodal pet točk k ostalim VCE točkam, kar je velikega pomena pri vpisu na univerzo.

Aleksandra L. Ceferin, Institut za slovenski jezik Viktorije

Znamke, ki so izšle decembra 2000 in nam jih je poslala gospa Maura Vodopivec iz Južne Avstralije so: 450 let prve tiskane knjige, 3. tisočletje, Božič, Novo leto in dve znamki Zlate slovenske olimpijske igre.

sv. rafaël
SYDNEY

P. Valerian Jenko, OFM; p. Filip Rupnik, OFM
St. Raphael Slovenian Mission
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(P.O.Box 280, Merrylands, N.S.W. 2160)
Tel.: (02)9637 7147 in (02)9682 5478
Fax: (02)9682 7692

POKOJNI

Šestega septembra je v kraju Batehaven, Batemans Bay, N.S.W., umrl MIHAEL RISA. Rojen je bil 9. 8. 1934 v Lučah na Koroškem v Avstriji. Bil je sin pokojne Roze. V Avstralijo je prišel v začetku leta 1957. Po poklicu je bil mizar. Živel je v Canberri, razen v zadnjem času v Batehavenu. Komaj osem mesecev je bil bolan, imel je sladkorno bolezen in levkemijo. Pokopan je bil na pokopališču v Batemans Bayu. Pokojnik zapušča brata Alojza, ki živi v Canberri.

Petega oktobra 2000 je v bolnici na Zlati obali umrl JOŽE RACMAN. Rojen je bil 29. 3. 1917 v vasi Podgorje, Sevnica ob Savi, kot sin Jurija in Marije, roj. Kantazer. Leta 1950 se je v Kranju poročil s Pavlo Sevšek. Leta 1958 sta prišla v Avstralijo in trideset let živila v Adelaidi. Jože je bil po poklicu precizni mehanik, zelo spreten za vsa mehanska in kovinska dela. Zakonca sta zadnjih dvanajst let živila na Zlati obali, Ernes, Qld. Pogrebna maša za pokojnega Jožeta je bila v Ashmoru, pokopan pa je bil na tamkajšnjem pokopališču.

V ponedeljek, 13. novembra 2000, je v bolnici v Blacktownu umrl ALOJZ VJEKOSLAV RIBIČ. Rojen je bil 12. 4. 1935 v vasi Volišinec, okolica Lepoglave na Hrvaškem kot sin Tomaža in Angele, roj. Dretar. Kot petnajstletni fant je prišel v Maribor in se izučil za ključavničarja. Spoznal je Justino, roj. Gungl, in se z njo poročil v Mariboru. Leta 1969 sta prišla v Avstralijo s sinom Brankom in hčerko Marjano, 1975. so se vrnili domov in leta 1985 spet prišli v Avstralijo ter se naselili v Sydneyju. Lojze in Justina sta nazadnje živela v Doonside. Lojze je bil do svoje bolezni zaposlen pri podjetju Vincent v Enfieldu. Pred dvema letoma so ugotovili rakovo bolezen. Nekaj dni pred odhodom s tega sveta je prejel zakramente sv. Cerkve in se tako pripravljen preselil v večno življenje. Pogrebna maša za pokojnega Lojza je bila pri sv. Rafaelu v Merrylandsu 17. novembra. Pokopan je bil na našem pokopališču št. 2 v Rookwoodu. Lojze zapušča poleg žene Justine še sina Branka, ki je poročen s Heleno, roj. Dovnik, hčerko Marjano, ki je poročena z Jožetom Hedlom, vnuke Amando, Tonija, Luka in Mateja, v domovini pa še brata Mavra in Toneta.

Trinajstega novembra 2000, je v bolnici v Canberri umrla MAJDA KREVATIN, roj. Telich. Rodila se je 30. 4. 1938 v vasi Iga, Stari trg pri Ložu, kot hčerka Martina Teliča in Marije, ki živi v Domu matere Romane. Leta 1961 se je v stolnici sv. Krištofa v Canberri poročila z Livijem Krevatinom, ki je po rodu iz vasi Bane pri Trstu. Poleg njega zapušča tudi hčerko Carolino (poročena s Petrom Tanti), Marijo-Ano (poročena s Pavlom Barrettom), sina Livija (poročen z Jennifer, roj. Toscan) in hčerko Lucy, (poročena s Stevom Mullens), deset vnukov, štiri sestre: Marijo Hribar, Olgo Dubbert, Ermi Segar in brata Franka. Pogrebna maša za pokojnico je bila opravljena v cerkvi sv. Rafaela, Queanbeyan, v četrtek, 16. novembra. Pokopana je bila na tamkajšnjem livadnem pokopališču.

Vsem družinam in sorodnikom omenjenih pokojnih naše iskreno sožalje ob izgubi dragih svojcev. Ker pišem v mesecu novembru in naše misli hite k rajnim v onstranstvo, priobčujem naslednjo molitev, ki nas spominja, da je naše življenje na svetu kratko in krhko: O Bog, tvojih dni ni števila in tvojemu usmiljenju ni konca; vsaka smrt nas spominja, da je naše življenje kratko in negotovo. Zvesti tvoji Cerkvi naj ti na zemlji pod varstvom božje matere Marije služimo v zaupni in trdni veri, da skupaj z našimi rajnimi dospemo v tvoje kraljestvo. Po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

POROKA

MARTIN OSOLNIK, Fadden, ACT., sin pokojnega Vinka in Marije, roj. Falež. Rojen in krščen v Canberri, in SIMONA SEČKAR, Evatt, ACT., hčerka Jožefa in Štefke, roj. Antolin. Rojena v Murski Soboti, krščena v Lendavi. Priči sta bila Artemio Nobleza in nevestina sestra Jožica Koštrica. - Kapela sv. Pavla, vojaška akademija, Duntroon, Campbell, ACT., med poročno mašo, 25. novembra 2000.

Novoporočencema Martinu in Simoni naše iskrene čestitke k prejemu zakramenta sv. zakona. Naj ju božji blagoslov spremlja na njuni skupni življenjski poti!

KRST

JACK TOSHI HRASTNIK, Hornsby, NSW. Oče Peter Robert, mati Runa, roj. Kawakami. Boter je bil Robert Piva. - Sv. Rafael, Merrylands, 3. decembra 2000. Iskrene čestitke Jacku in staršem!

9. SVETOVNI DAN BOLNIKOV

bo drugo leto v nedeljo, 11. februarja. Ti dnevi se redno obhajajo v Rimu, vsakih pet let pa izven Rima. Papež je določil, da bo naslednji dan bolnikov v Sydneyju. Glavna slovesnost bo v stolnici Matere božje v nedeljo, 11. februarja, ko bo slovesna maša in blagoslov bolnikov. Sveti oče želi, da se ta dogodek obhaja tudi po drugih cerkvah. Izšla bodo podrobna navodila, kako naj poskrbimo, da bodo bolniki deležni evangeljskega sporočila o vrednosti trpljenja z vidika večnosti. Kot v preteklosti, bo dan bolnikov priložnost za molitev in podporo vsem ustanovam, ki skrbijo zanje. Sv. oče želi, da bi se čimveč duhovnikov, redovnikov, redovnic in vernikov obrnilo k trpečim v človeški družbi in jim pokazali, da ima Cerkev zanje sporočilo, da je njihovo trpljenje pridruženo Kristusovemu neizmerna vrednost zanje, za Cerkev in sploh za človeško družbo.

Sv. oče pravi, da vsak dan v duhu roma po bolnišnicah, zavodih za zdravljenje in okrevanje, po domovih onemoglih. Srečuje se s trpečimi, z njihovimi sorodniki, bolniškimi osebjem. Ti kraji so kot svetišča, kjer bolniki sodelujejo s Kristusovo velikonočno skrivnostjo trpljenja, smrti in vstajenja. Vse bolniško osebje prosim, naj posnemajo usmiljenega Samarijana in strežejo bolnim in trpečim. Vse svoje znanje in sposobnosti naj usmerijo v to, da olajšajo trpljenje in pomagajo do okrevanja.

Papež pravi, da je na začetku tretjega tisočletja treba dati 'civilizaciji ljubezni' v skrbni za bolnike nov zagon.

Pravi, da je v zadnjih letih velik napredek znanstvenih raziskav na področju medicine in velika modernizacija v zdravstvenih strukturah, ki skrbijo za boj proti boleznim in bolniku pomagajo do zdravja. Med novimi metodami je tako imenovana 'holistična' skrb za bolne, ki zajema

biološke, psihološke, socialne in duhovne potrebe bolnikov in njihovih svojcev. Ta metoda pa vključuje veliko kliničnih poskusov, ki morajo spoštovati bolnika in se zavedati ter varovati nevarnosti, ki so v zvezi s preiskavami. Krščanski zdravstveniki naj se držijo etičnih principov, pri tem pa naj jih podpira luč vere.

Papež tudi omenja pomanjkanje možnosti zdravljenja v revnih deželah, kjer so množice ljudi brez zdravstvenega zavarovanja. To je 'škandal' za državne voditelje. Pohvali pa razne dobrodelne organizacije, cerkvene in misijonske ustanove, ki storijo ogromno za zdravje ljudi v revnih deželah.

Obstajajo in bodo vedno obstajale ovire, da bi popolnoma razumeli in sprejeli resničnost božjega duha v Cerkvi. Nekateri kristjani se zdijo ozkosrčni in podli, kot bi živeli izven Kristusovega zakona o ljubezni. Kot priseljenci in begunci se kateri od vas lahko počutite osamljene in nerazumljene, morda prezirane, celo od ljudi, ki sami sebe imenujejo kristjani. Ceniti moramo izkušnje tistih, ki ste prišli v Avstralijo pred mnogimi leti ali pred kratkim. Prišli ste zaradi revščine ali vojne ali verske nestrpnosti ali preprosto zato, da bi začeli na novo in svojim otrokom zagotovili boljšo prihodnost. Soočili ste se s težkim delom in odpovedovanjem. Bili so trenutki, ko se vam je življenje zdelo težje kot v deželi, kjer ste se rodili. Toda iz teh težkih začetkov ste pomagali zgraditi narod poln upanja in obljub. To je vaša zgodovina, naša skupna zgodovina. Izkušnje vseh migrantov in beguncev so pomagale oblikovati avstralsko kulturo. Dosti razlogov imate, da ste ponosni na vašo zgodbo.

Nihče od nas ne sme pozabiti naše dvojne odgovornosti. Nikoli ne bi smeli pozabiti od kod izhajamo: našega jezika, navad in zgodovine, ker predstavljajo našo identiteto. In zavedati se moramo naše odgovornosti za novo zemljo, v katero smo pognali korenine. Vsi ljudje imajo pravico, da ljubijo in cenijo kar je dobrega v njihovi dediščini in naši otroci imajo pravico do njenega nasledstva, da bodo vedeli, od kod prihajajo in kam gredo. Vsak človek ima pravico do samospoštovanja in dostojanstva. Da bi ohranili te pravice, mora vsak od nas pomagati pri zagotavljanju sprave in pravičnosti.

ARCHBISHOP GEORGE PELL, DEL PRIDIGE PRI MAŠI NARODOV, MELBOURNE, VIC.

PRVO SVETO OBHAJILO je bilo v sv. Rafaelu 26. novembra 2000. Na sliki so z leve proti desni otroci: Milka Kariž, Lidija Kariž, Joshua Blessing, Marian Brezovnik, Lana Stariha in Andrea Žaja. Iskreno čestitamo njim in njihovim staršem. Bog daj, da bi jih podpirali na poti njihovega krščanskega življenja z dobrim zgledom. Gospe Milki Stanič 'Bog plačaj', da je prvoobhajance pripravila za njihov dan.

NAŠI BOLNIKI naj bodo ena naših glavnih skrbi. Radi jih obiskujemo in jim lajšajmo dneve boleznin in osamelosti. Obvestite nas o bolnikih, da jih obiščemo in se jih spomnimo pri sveti maši in v molitvah. Pri skrbi za bolnike naj nas spodbujajo Jezusove besede »Bolan sem bil in ste me obiskali« in njegovo zagotovilo »Resnično, povem vam: kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili« (Mt 25, 36, 40). Hvalevredno je, da marsikje po naših naselbinah rojaki vestno skrbijo za obiske in pomoč bolnikom in njihovim svojcem.

SV. MAŠA NA ZLATI OBALI bo v cerkvi Stella Maris, 2. januarja 2001 ob štirih popoldne.

BOŽIČNI SPORED je bil že objavljen v novembrski številki, stran 268. Objavljen pa bo tudi v božičnem pismu, ki ga boste prejeli namesto Rafaela pred božičem.

p. Valerijan

p. Bazilij

TONČEK IZ POTOKA

Mladinska povest

»Midva greva takoj k teti, ti pa zavij tja le h gostilni! Nakrmi žival, potem pridi za nama,« je vozniku naročila mati. A ta ni bil pri volji, da bi hodil za njima. Še premalo časa bo imel, da obiše svoje znanca in si kupi to in ono. Rajši ob v gostilni spil pol litra ter si privoščil kosilo. Tako sta se z materjo zmenila samo za uro, ko se bosta izpred gostilne odpeljala proti Stični.

Zapravljenček je zavil pred gostilno, kjer je stala že cela vrsta kmečkih voz. Tonček in mati sta se odpravila z dvema culama peš v mesto: v eni je bila Tončkova obleka, v drugi pa nekaj dobrot za teto.

Potoškemu fantu je bilo vse novo. Vrtel je glavo, kot bi bila na peresu. In ko sta prispela z materjo do šentflorijanske cerkve, se je Tonček hočeš nočeš na ves glas zakrohotal. V steni je zagledal kamnito glavo, ki ji teče voda iz ust. Vodnjak je v trenutku pritegnil vso njegovo pozornost. Ho,ho! Kaj takega pa še ne!

»Le poglejte, mama!«

Mati ga je potegnila za roko: »Tu ni Potok in moraš hoditi molče! V mestu se ti ljudje hitro smejejo, veš.«

Smejejo? Pogledal je krog sebe. Saj se mu res izza vogala reži in pači ljubljanski hlačon njegove starosti. Le blizu naj pride, grivna zelena, ako si upa! To bi jih dobil! Ko bi ne bilo matere, bi ga Tonček takoj poklical 'na korajžo' in bi Ljubljancan pošteno občutil dolenjsko pest. Tako pa je romal fant pokorno za materjo in pustil nagajivca pri miru. Na moža, 'ki bruha vodo', se je pa le še enkrat ozrl.

Nato sta zavila navzgor. Pošteno sta se upehala po nerodni strmini in s kamenjem tlakovani poti v breg. Saj je Gregoričeva teta stanovala na Gradu.

Riše: Zorka Černjak

»Številka enajst,« je mati iskala tablice nad vrati nizkih hišic, ki so se vrstile ob potu. Marijana je bila šele dvakrat v Ljubljani in od tega je že dolgo, dolgo.

»Aha! Tu bo.« Vstopila sta v ozko vežo in nato v kuhinjo, kjer sta presenetila teto Franco, da je veselo vzkliknila ter ju objela.

»Ne bo kot Habjanova, ne bo!« si je takoj dejal Tonček Uganil je. Zato mu popoldne še na misel ni prišlo, da bi silil z materjo domov. Malo hudo mu je bilo pri srcu, kaj bi tajil! Pa o tem ni, da bi govoril!

STOJI, STOJI LJUBLJANCA...*

Pintarčkov najmlajši dve dolgi leti ni videl Potoka. Se je pa zato z odprtimi ustmi čudil ljubljanskim zanimivostim, ki jih Stična pač ni poznala. Že pogled skozi okno tetinega stanovanja na morje rdečih streh pod Gradom ga je vselej prevzel. In kadar je sam stekel med mravljišče ter se izgubil v množici meščanov! Saj sprva v resnici ni vedel, kam bi se dal, da bi največ videl in delal čim manj napote. Vse ga je zanimalo.

Še policaja, ki je stal v živi uniformi sredi trga pred občinsko hišo, je gledal, kot bi pravkar padel z lune. Strah pred njim in spoštovanje pa sta zrastle Tončku zlasti takrat, ko se je –Dolenjec – sredi ulice stepel z nekim ljubljanskim frkolinom. Uh, še dolgo potem mu je zavrela kri, da je le šel tam mimo! Kajti tistikrat bi bil zmagal, prav gotovo bi bil zmagal! A je nenadoma začutil na vratu trdo roko moža postave, ki ga je stresla kot kos

cunje. Kako majhen, neznatn se je zdel Tonček sam sebi. Še poskušal se mu ni iztrgati, tako se je prestrašil. No, policaj ga je sam izpustil in mu obenem zapretil: »Še enkrat, pa boš šel z mano pod ključ!« Šele ko je bil fant daleč od stražnika, se je utegnil zjeziti. Nad njim in mestnimi otroki. Kislice! Še vrtni jim ne smeš, če kriče za teboj in kažejo jezik! Takoj imaš policaja na vratu.

Tonček je sklenil, da bo odslej vsakega paglavca šele v kaki stranski ulici poučil, po čem so stiške tepke. Treh se ne boji, primojdunaj! Samo policaj jim ne sme priti na pomoč.

In vojaki! To je bilo nekaj za našega dečka! Kako je tekel z Gradu, kadar je izpred rotovža zaslišal godbo. In potem je daleč daleč spremljal vojake, ki so strumno korakali po tlakovanih ulicah, da je odmevalo med hišami. Ko je prišel z njimi prvič mimo šenpeterske vojašnice do Most, je komaj našel pot domov. A pozneje se ni izgubil in naj bi šel z njimi prav do Fužin, kjer so imeli vaje. Postal je pravi Ljubljančan.

Cestna železnica takrat še ni motila mestnega življenja s svojim drdranjem. Tudi avtomobilov ni bilo, da bi dvigali prah. Še manj jeklenih ptičev, ki bi letali nad ljubljanskimi strehami. Le železna

kača je že stekla preko Gorenjske proti beli Ljubljani. Iz mesta se je vila proti Trstu in na drugo stran proti Litiji. Tonček je hodil kaj rad na postajo gledat, kako sopiha železni zmaj ter vali črn dim iz svojega okajenega trebuha. Tako rad bi se peljal z vlakom.

Željo sta mu izpolnila teta in stric, ko sta ga neke nedelje vzela s seboj v Litijo. Kako ponosno je gledal skozi okno ter mahal vsakemu otroku, ki je zavidljivo gledal za bežečim vlakom. Lepa je takale vožnja! Kdo bi trgal podplate po prašni cesti! Kar prekmalu so bili tam in prekmalu se je zvečer vlak zopet ustavil na ljubljanski postaji. Tončku je bilo samo žal, da se železna kača ne vije tudi proti Stični. To bi bilo nekaj! Sicer pa je stric že pravil, da je časopis pisal o načrtih za gradnjo dolenske železnice. Morda se bo domov že vračal s

hlaponom? Juhuhu!

Žal se je za radovednega Tončka tudi v Ljubljani začela – šola. Ah, šola! Saj je zaradi nje pravzaprav prišel v mesto. »Da bi se kaj naučil,« so rekli mati.

Tetin mož, ki je bil pisar na ljubljanski davkariji, je peljal dečka vpisat v šolo na Graben.

»Zdaj boš moral začeti z nemščino,« mu je povedal med potjo.

Z nemščino? Še to! Dovolj mu je, da sliši od otrok ljubljanske jare gospode spačeno – na pol slovensko, na pol nemško – govorico in so se paglavci že nekajkrat norčevali iz njega, da govori 'bindiš'. Pokazal jim je s pestmi, kako težka je slovenska roka, kislicam mestnim. Vili Schkerjanez iz Florijanske ulice, ki mu je delal dolgo časa največ preglavic, je postal pred njim kar ponižen.

Boš kašo pihal z Dolenjcem!

In zdaj se bo moral sam učiti v tujem jeziku.

Gotovo bi se 'stiški svobodnjak' uprl ter kratkomalo pobegnil domov. Toda stričeva roka ga je krepko držala. Kajti mož je uganil fantove misli ter njegov uporni pogled potolažil z modrimi besedami: »Nič ne de, Tonček! Samo da ostaneš zaveden Slovenec. 'Koliko jezikov znaš, toliko mož veljaš!' pravi slovenski

pregovor. V življenju ti bo prav hodilo in pri vojakih boš hitro dobil zvezdo pod brado.« Udaril je na pravo struno. E, tete France mož je poznal svojega varovanca!

Tako je sedel potoški Tonček zopet v šolsko klop. Kljub temu, da je v Stični prebil dolga štiri leta v strogi vzgoji učitelja Kovača, od katerega je prinesel tudi črno na belem o svojem znanju in pridnosti, so mu vendar šteli v Ljubljani dve leti za eno. Saj ni znal nemško. Vpisali so ga v razred Franceta Bahovca. Šolnik je bil strah in trepet učilne na Grabnu. Ta mu je nategoval ušesa, da so kar nakvišku štrlela, kakor je Tončku mnogokrat nagajala teta in večkrat tudi uganila. Da, da, fant se je dostikrat spominjal stiškega učitelja Kovača. Ko bi prišel še enkrat v njegovo očetovsko roko, bi mu nič več ne nagajal.

Se nadaljuje

Franciškov svetni red (FSR) 9.

p. Filip Rupnik

4. Ljubezen do presvete device (2)

V pogovoru obnovimo Franciškov mladostno iskanje; kaj je storil (vrnil je obleko, popravil cerkev...)

Preberimo dogodek, ko poslušava evangelij v cerkvi in po sv. maši prosi duhovnika, naj mu razloži evangelijsko besedilo: "To hočem, to želim, srčno želim to storiti!"

Frančišek začne novo poglavje življenja – spoznal je Jezusa in začel živeti po evangeliju. Ni pomišljal in se obotavljal. Živi uboštvo – da je prost za Boga, ki ga odkriva v bratih in sestrah. "Kar ste storili komu izmed mojih najmanjših bratov ste storili meni" (Mt 25, 40)

Ko spoznava Jezusa od blizu in ga sprejema, da postane 'življenje njegovega življenja', spoznava njegovo in našo mater Marijo, kot ženo in mater, ki jo je Jezus dal za mater učencu, ki ga je ljubil in nam vsem – kot Devico, ki je odprta za Boga, ker se je popolnoma podarila Bogu, sprejela njegov načrt – božje povabilo, po katerem je prišlo zveličanje na svet.

Ko je sprejela našega Odrašenika, vpraša angela, kako se bo to zgodilo. Vendar ne pomišlja, temveč velikodušno odgovori: "Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi!" Bog ji daje svobodo, ni ji rekel, da mora. V svoji službi noče imeti sužnjev, temveč prostovoljce, ki so prosti za Boga. Ta stavek še premalo pove – morda 'dobrovoljce', saj to pomeni veliko več kot zgolj prostovoljno (da si prost), pomeni veselega, velikodušnega darovalca.

V nalogi za razgovor preberimo najprej napoved Jezusovega rojstva (Lk 1, 26-38) in Jezusovo srečanje z bogatim mladeničem (Mk 10, 17-22); zlasti skušajmo odgovoriti:

- Ali sta Marija in mladenič obvezana sprejeti naznanilo – Božje povabilo? Božji klic v začetku ni takoj jasen. Ali imata Marija in mladenič možnost, da vprašata, če kaj ni jasno? Jezus pravi učencem: "Pridite in boste videli." Sta oba velikodušna, se hočeta odzvati Božjemu vabilu? Imata pravi namen? "Spočela boš in rodila Sina..." Bog je Marijo izbral za posebno nalogo. Ni ji rekel: Moraš postati Božja Mati! "Če hočeš biti popoln, pojdi, prodaj kar imaš..." Mladeniča ni primoral! Kaj bi ta dosegel, če bi šel za Jezusom? Če bi dobrine delil z drugimi, pomagal potrebnim, ubogim, če bi bil manj navezan na zemeljsko bogastvo, bi si pridobil zaupanja, našel bi stik s soljudmi. Verjetno ne bi bil tako osamljen.

Marija velikodušno sprejme Božji načrt. Božji Sin je postal človek. Že s tem, ko je sprejela Božje vabilo in rekla "Zgodi se!" je postala Božja Mati in Mati vseh nas, saj Bog pošilja svojega Sina, "da bi imeli življenje in ga imeli v obilju" (Jn 10).

- Bog ima tudi z nami svoje načrte. Različni so darovi. Kako se bo ta načrt v nas uresničeval? S čim lahko svoj vsakdan izboljšamo, ne glede na različne darove, ki jih imamo? Samoumevna je prva izbira: da živimo z Bogom, za Boga in se mu vsak dan v molitvi podarjamo – po Mariji. Kristjan je človek, ki začneja z Bogom.

Dobro vemo: človeško gledano nihče ni rad 'bela vrana med črnimi', tisti, ki izstopa. Še več, najlažje je biti takšen, kakor so drugi (ker drugačnih množica ne prenese), takšen, ki misli in dela kakor drugi. Vendar, če hočemo biti resnično dobri, zgledni, dosledni kristjani, moramo izstopati. Moramo stopiti iz vrste, da povemo in s svojim življenjem pokažemo pravo resnico, odpremo oči, rešimo človeka iz morda nesrečnega položaja ali pripomoremo k večji sreči, koristi skupnosti, izboljšamo dejansko stanje ali ga predručimo. Največkrat le malo manjka, da svet ni srečnejši. Manjka "sol zemlje in luč sveta". In če se nihče ne zgane, se dajmo mi. Spodbudimo druge z zgledom in tudi z besedo.

- Ali nam ni Božja Mati v tem najlepši zgled? "Karkoli vam poreče, storite!" O Mariji, naši materi, bi težko povedali kaj več. Njeno življenje nam je premalo znano. Vendar je njen zgled dovolj močan. Marija je tista, ki veruje: popolnoma zaupa Bogu, vse od njega pričakuje in vse kar dela, dela po najboljših močeh. Odgovorna je do moža Jožefa in sina Jezusa. Ima odprto srce za ljudi, zato je vedno pripravljena biti s tistimi, ki jo najbolj potrebujejo. Ko potrebuje pomoč sorodnica Elizabeta, zapusti udobje svojega doma in ji gre pomagat. Ko je Jezus visel na križu, je bila edina opora učencu Janezu in po vstajenju še drugim učencem. Ker Marija Bogu popolnoma zaupa in naredi, kar je v njeni moči, Bog lahko tolaži, spodbuja, krepi...

"To hočem, to želim, srčno želim to storiti!" Za Marijo vzklikneta svoj 'zgodi se' tudi Frančišek in Klara, za njima drugi bratje in sestre. Marija, naša življenjska sopotnica je postala naša velika zavetnica, priprošnjica pri Bogu. Tudi nam bo Gospod lahko storil 'velike reči', če se bomo zgledovali po njej.

sv. ciril in metod MELBOURNE

p. Metod Ogorevc, OFM
SS. Cyril & Methodius Slovenian Mission
Baraga House, 19 A'Beckett St.
Kew, Vic. 3101
Tel.: (03)9853 8118 in (03) 9853 7787
Mobile: 0412 555 840 Fax: (03) 9853 6176
Dom počitka - Mother Romana Home
11-15 A'Beckett St., Kew, Vic. 3101
Tel.: (03) 9853 1054 Fax: (03) 9855 0811

KRSTA

JULIA ANNE MARKIČ - SMITH, rojena 25. julija letos, Mitcham, Vic., je bila krščena v naši cerkvi 25. novembra. Starši so Brendan Smith in Lydia Markič - Smith, botra pa Tania Markič in Aleš Brgoč.

ANDREA MARSIC, rojena 16. 8. 2000 v East Melbourne, je bila krščena v naši cerkvi 3. 12. 2000. Starši so Daniel Marsič in Nadia roj. Marine, botra pa Ivan in Tanja Marsič.

POROKI

JOSEPH JAKŠA, Thornbury, Melbourne, sin Alojza Jakša in Jožefe, roj. Matičič, in JODI DOWNES, Thornbury, hči Geoffreya D. Downes in Phyllis Annette, roj. Miller, sta se poročila v naši cerkvi 11. novembra 2000. Priči sta bila Deborah Williamson in David Jakša.

JEFFREY ŠABEC, Taylors Lakes, sin Janka Šabec in Mirjane, roj. Jelič, in VERA KIMOVSKA, St. Albans, hči Dimčaja Kimovskega in Lenke, roj. Nasteska, sta se poročila v naši cerkvi 19. novembra 2000. Priči sta bila Gordana Kimovska in Mark Schembri.

POGREBI

JOŽE MUKAVEC je umrl v Royal Melbourne Hospital 16. novembra letos. Rojen je bil 6. januarja 1932 na Sinjem vrhu v Beli Krajini kot tretji od šestih otrok. Sestra Marija Golja je umrla lani v Newborough pri Morwellu, vsi drugi so tudi v Avstraliji. Jože je prišel v Avstralijo, v Melbourne leta 1957. Dvainšestdesetega se je v Clifton Hillu poročil z Ano, roj. Knavs, živela pa sta v Brunswicku. Otrok nista imela. Jože je že doma in tukaj delal kot orodjar. Bolehal je že nekaj let. Rožni venec in pogrebna maša je bila v naši cerkvi, pokopan pa je na pokopališču na Keilorju.

TONE TOMINC je umrl v Royal Repatriation Hospital, Melbourne, 17. novembra 2000. Rojen je bil 16. avgusta 1922 v Hrušici kot najstarejši od petih otrok. Sestra Marija Bučkovič živi v Fawknerju, Melbourne, brat Nino doma v Hrušici, dva brata pa sta že pokojna. Leta 1948 se je Tone pred vpoklicem k vojakom umaknil v Trst, kjer je ostal do leta 1965. Takrat je šel v Avstralijo in je najprej živel pri bratu Rudiju, potem pa si kupil hišo v Fawknerju. Že med vojno se je v Hrušici poročil z Zoro, roj. Poropat (umrla je marca letos). Hči Malka je poročena v Sloveniji. Že dlje časa je bil bolehen, zadnje štiri tedne je bil v bolnici, kjer je tudi umrl. Pogrebno mašo zanj je v cerkvi sv. Mateja v Fawknerju opravil avstralski duhovnik, pokopan pa je na tamkajšnjem pokopališču.

FRANC URBANC je 23. novembra letos umrl v Western General Hospital v Footscrayu. Rojen je bil 13. januarja 1923, Zasad, Cerklje ob Krki. Imel je enega brata in štiri sestre, od katerih samo dve še živita, obe v Sloveniji. Na božič leta 1949 je Franc prišel v Melbourne, potem je bil nekaj časa v kampu v Bonegilli, nakar se je zaposlil v Mt. Gambieru kot gozdni delavec. Podobno delo je imel kasneje na različnih krajih. Leta 1964 je prišla v Avstralijo Marija Kuntarič (doma iz sv. Križa pri Kostanjevici) in se je z njo cerkveno poročil v Kewju leta 1970. Otrok nista imela. Glede na Francetovo delo

sta živela v različnih krajih, večinoma v Viktoriji, od leta 1970 pa v St. Albansu. Pogreb je iz cerkve Holy Eucharist v St. Albansu vodil avstralski duhovnik, pokopan pa je na pokopališču na Keilorju.

VILMA VARGLJEN, roj. Jankovič, je umrla 30. novembra 2000 v Cabrini Hospital, Malvern, Melbourne. Rojena je bila 27. maja 1934 v Rožicah pri Kozini kot najstarejša od treh otrok. Brat Roman živi doma, sestra Marica pa je že pokojna (1986), živela pa je v Melbourne. Vilma se je leta 1958 poročila v Parizu z Jožetom Vargljenom. Iz Slovenije sta odšla leto poprej v Italijo, nato pa v Francijo, kjer sta živela tri leta in pol. Leta 1960 sta šla iz italijanske Genove v Avstralijo, z ladjo Neptunija. V Melbourne sta najprej živela v Thornburyju, potem pa sta si po več selitvah prvi dom ustvarila v Claytonu, leta 1964. Leta 1980 se je družina preselila v novi dom v Glen Waverley. Poleg moža Jožeta zapušča hčerki Sonjo in Tanjo. Pred šestimi leti je imela prometno nesrečo in pri preiskavah so odkrili zastarano bolezen na srcu. Samo trinajst tednov pred smrtjo so zdravniki ugotovili bolezen raka, ki je hitro používal Vilmine moči. Vilma je bila med prvimi članicami Društva sv. Eme v Kewju, vsa družina pa je bila zelo dejavna na društvu Planica. Prav tako so bili člani tudi na slovenskem društvu v Eltamu. O priljubljenosti in aktivnem vključevanju Vilme, in vse družine, v slovensko skupnost, je pričal tudi izjemno velik pogreb. Pokopana je na pokopališču v Springvaleju.

SPREJEM BIRMANCEV IN MIKLAVŽEVANJE - V nedeljo, 3. decembra, smo pri deseti maši v našo skupnost s posebnim blagoslovom sprejeli Meliso Fistrič, Natalijo Postružin in Meliso

Bratina, ki so se na birmo pripravljale v domačih avstralskih župnijah in prejele zakrament sv. birmе. Vse tri so tudi ministrantke pri nedeljskem bogoslužju v Kew. Isti dan po maši smo imeli v dvorani miklavževanje z obdarovanjem otrok. Miklavževanje je pripravljala Slomškova šola skupaj z odborom staršev. Že nekaj let ima vlogo Miklavža Andrej Fistrič.

MARIJA ROMARICA

Marijina slika z Brezij že od adventa lanskega leta vsak teden roma v drug dom. Svoje romanje bo zaključila z novim letom. Namen te akcije je bil ta, da bi z Marijo posvetili čas v svetem letu z molitvijo zase in za vso slovensko skupnost. Prav noben teden v vsem letu Marijina slika ni ostala v verskem središču. Sicer se je kdaj zgodilo, da kdo od vpisanih potem Marije ni vzel, vendar se je vselej našel nekdo, ki se jo je usmiliti.

MT ELIZA - V počitniškem domu v Mt Eliza imamo rezerviran prostor od nedelje, 7. januarja, do nedelje 21. Prvi teden je namenjen zlasti družinam, drugi pa mladim. Kot že prejšnja leta, je tudi tokrat dobrodošel vsak, ki se je pripravljen vključiti v skupne počitnice in s tem zvezi v skupine, ki skrbijo za skupno dobro počutje. Za otroke do dvanajst let je cena \$120, za odrasle pa \$150. Družine z več otroki plačajo za vsakega naslednjega otroka dvajset dolarjev manj. Prijaviti se je treba najkasneje do konca decembra, prijave pa zbirata Zora Kirm, tel. 9850-8767 in Simon Grilj, tel. 9359-0434.

SKUPNOST V GEELONGU - V nedeljo, 12. novembra, smo imeli v Kewju sv. mašo samo ob osmi uri zjutraj, ker je bila to nedeljo v župniji, kjer je

običajno slovenska sv. maša (v Bell parku, Geelong), ob pol enajstih slovesnost ob 40. obletnici župnije. Pri tej maši so sodelovale vse večje etnične skupine v župniji. Razveseljivo je, da so se tudi naši rojaki aktivno vključili v praznovanje. Več jih poje pri pevskem zboru v župniji, cerkveni pevski zbor je zapel tudi pri popoldanskem programu, odpovedano je bilo kosilo, ki ga na društvu vedno pripravijo na drugo nedeljo v mesecu (takrat, ko je slovenska maša). Namesto tega so člani skupnosti pripravili velik lonec kranjskih klobas in kislega zelja za skupno mizo v župniji, ki je bil najprej prazen.

Naj omenim še to. Odplačilo spomenika na slovenskem delu pokopališča je namenjena nabirka pri maši na klubu v Geelongu ob 45. obletnici, \$194.75. Bog povrni za vse darove!

PIKNIK SLOMŠKOVE ŠOLE

V nedeljo, 12. novembra, je odbor staršev s Slomškovo šolo organiziral piknik za družine. Kolikor vem, se ga je udeležilo lepo število staršev in otrok, na splošno vabilo vsem pa se je pridružilo še nekaj drugih. Čestitam odboru staršev, ki je od svojega nastanka izpeljal že številna lepo pripravljena praznovanja in še kaj. Skupaj z otroci v versko središče prinašate nekaj svežega, mladostnega!

LEPOTNI POPRAVKI - Na dvorišču pred lurško votlino je bil ponekod beton že ves razpokan in nevaren za kakšen padec. Viktor Ferfolja, Lojze Jerič in njegov sin Martin z avstralskim sodelavcem ter Jože Grilj so to popravili. Lojze Jakša je naredil streho nad zunanjo oglasno desko, Bernard Brenčič in Štefan Cek sta obnovila dve mizi v kuhinji, ki imata po moje že zgodovinsko vrednost. Društvo sv. Eme je s pomočniki odstranilo divje rastoče grme marjetic in jih nadomestilo z manjšimi rožami in visokimi vrtnicami. Marjan Jonke je prebelil nekdanje sestrsko stanovanje nad kuhinjo in sobo v stanovanju za patra. Pri veliki hiši je vedno kaj. Hvala lepa vsem!

ZNAŠ SLOVENSKO?

V verskem središču že drugo leto poteka tečaj slovenščine za odrasle, ki ga vodi Draga Gelt. Za tečajnike v Kewju, pa tudi širom Avstralije, je marljiva učiteljica pripravila delovni zvezek za odrasle, ki je izšel novembra, do božiča pa bo izšel še en del, s podnaslovom: Osnovna slovnična pravila in vaje. Čestitamo, in želimo, da bi ti pripomočki našli številne odrasle, ki bi se radi naučili ali pa izpopolnili slovenski jezik.

OBISK P. DARKA - P. Darko Žnidaršič, ki dela na Brezjah, je bil na enomesečnem obisku v Avstraliji, med drugim nekaj časa tudi v Kewju. Nadomeščal me je, ko sem bil na letnih duhovnih vajah. Vesel sem, da se je med nami dobro počutil in je za prihodnost odprt tudi za nekajletno delo med Slovenci na peti celini.

NI BOLJŠEGA kot goveja juha z domačimi rezanci. Te so kar tri torke zapovrstjo po molitveni uri pripravljale članice molitvene skupine in jih ob nedeljah, ki so sledile torkom, tudi vse prodale. Izkupiček bo namenjen za manjkajoče dele otroških narodnih noš.

Razpored z božičnim praznovanjem boste prejeli v božičnem pismu. Želim vam blagoslovljene praznike!

p. Metod

POZOR!

Zaradi različnih stroškov letna naročnina za *Misli* z letom 2001 znaša 20 dolarjev. Za tiste, ki ste naročnino za prihodnje leto že poravnali, pa velja stara cena.

Pisma o slovenščini našim rojakom u Australiji, XXV.

Mirka Mahnič

Najobširnejši del slovnice je končno za nami. Odslej bomo govorili o drugih skrivnostih jezika, a bolj na kratko, če hočemo kam naprej. (Zato odslej samo na pol strani!)

Danesne kajbesed ostavku.

Pravimo: stavek je z eno ali več besedami izražena misel. Besedna skupina, ki nič ne pomeni, ni stavek. Najiminitnejša beseda v stavku je **glagol**, na katerega se nanašajo vse druge besede v stavku. Stavek sestavljajo **stavčni členi**. **Povedek**, ki označuje dejanje, je najvažnejši člen v stavku. Vemo: brez povedka ni stavka in kolikor povedkov, toliko stavkov. **Osebek** je oseba ali stvar, o kateri povedek pove, da nekaj dela (*Oče dela*). Stavčni členi so še: **predmet**, ki dopolnjuje povedek (npr. Voznik izsiljuje *prednost*); **prilastek**, ki dopolnjuje besede (Imel je *lepo* hišo, Nastopila je *druga* priča, Izkazala se je *naša* moč) in **prislovna določila** kraja, časa, načina in vzroka (Vozil se je po *morju*, *Nocoj* je en lep večer, *Odločno* terjaj svojo pravico, Zajokal je *od bolečine*).

Stavki so po **gradbi** goli (če imajo le povedek in osebek), razširjeni (če imajo poleg povedka in osebk še kak drug stavčni člen) in nepopolni (če jim manjka povedek npr. Mi o volku, volk iz lesa). Po **obliki** so trdilni ali nikalni, po **vsebini** pa pripovedni, vprašalni, velelni in želelni.

Samostojnemu stavku pravimo **glavni** (ali prosti) stavek (Lepo vreme je), njemu podrejeni stavek, ki samostojnega smiselno dopolnjuje, pa imenujemo **odvisni** (ali zloženi) stavek, (Lepo vreme je, zato grem na sprehod).

Zvezi dveh ali več glavnih stavkov pravimo **priredje** (Pel sem in pil in bil sem vesel), zvezi glavnih stavkov z odvisnim pa **podredje** (Pel sem in pil, ker sem bil srečen, da sem naredil maturo).

Stavek analiziramo na dva načina:

a) **z besedno analizo**, ko določamo besedne vrste in njihove oblike (samostalnik, m. spol, množ., sklon - pridevnik - glagol...)

b) **s stavčno analizo**, ko ugotavljamo stavčne člene (povedek, osebek, predmet...). To analizo je pri nas uvedel V. Vodnik.

Še o **besednem redu** v stavku: Breznik pravi: "Ker so posamezni členi v stavku med seboj zvezani, se mora približno (!) določiti tudi red, po katerem se morajo besede vrstiti." Pri tem ločimo **stalno stavo**, ko imajo besede stalno mesto v stavku, in **prosto** (sproščeno) stavo, ko zaporedje besed določa vsakokratni smisel stavka. Tu so kljub mnogim pravilom dane razumu in okusu široke možnosti.

izpod TRIGLAVA

Konec Prešernovega leta

Prešernovo leto se je končalo z dnevi, ki so pesnika znova približali ljudem. Ni večjega kraja v Sloveniji kjer se ne bi spomnili 200-letnice njegovega rojstva. Najbolj izvorni sta bili prireditvi na Šmarni gori in v pesnikovi rojstni vasi. Na gori, kamor je romal k Mariji Vnebovzeti tudi Prešeren, so domačini prikazali romarsko vzdušje tistega časa. Pesniku se je božja pot priljubila tudi zato, ker jo je oskrboval njegov stric Jakob. V Vrbi pa so

združeni umetniki Gorenjske osvetlili Prešernov odnos do doma, naroda, njegovo pojmovanje ljubezni, zvestobe, upanja. Na travniku pri cerkvi sv. Marka jim je prislunilo več tisoč ljudi. Tudi znanstveniki so posvetili vrsto razprav največjemu slovenskemu pesniku in osvetlili nekatere manj znane plati njegovega življenja. Tako daleč so prišli, da zdaj lahko z gotovostjo rečemo, France Prešeren je bil krščen 3. decembra leta 1800, rojen pa bi bil lahko že dan pred tem. Pridobitev Prešernovega

leta je tudi televizijska nadaljevanka o pesniku, ki bo podobno kot Cvetje v jeseni našla pot prek meja domovine. Rojaki po svetu, ki imajo dostop do interneta, pa bodo odslej lahko zvedeli marsikaj o Francetu Prešernu na naslovu www.preseren.net. T. G.

Trubarjev Katekizem

Letos mineva tudi 450 let od izida prve slovenske knjige. Primož Trubar je kot pridigar v Rothenburgu na Bavarskem, kjer je živel s svojo družino, napisal Katekizem in ji dodal še Abecedarij. Delo so v letu 1550 natisnili v Tübingenu pod psevdonimom Rodoljub ilirski. Spomladi naslednje leto je knjiga prišla na kranjsko. Do današnjega časa se je ohranil le en izvod, ki ga imajo v avstrijski nacionalni knjižnici na Dunaju. Za letošnje praznovanje 450-letnice prve slovenske knjige, 200-letnice Prešernovega rojstva in 10-letnice slovenske državnosti, so ga prinesli v Ljubljano. Za to priložnost so v Galeriji Cankarjevega doma pripravili razstavo z naslovom: Prve slovenske knjige v izvornikih in ponatisih. Med 75 tiski je osrednje mesto pripadlo prav omenjenemu Katekizmu. T. G.

Leteči Slovenec

Poleg Prešerna in Trubarja je bil v zadnjih tednih v ospredju tudi prvi slovenski letalski pilot Edvard Rusjan. Kot šesti človek na svetu je 25. novembra 1909 poletel z letalom, ki ga je izdelal skupaj z bratom Jožetom. Tudi o njem so spregovorili strokovnjaki, v Novi Gorici pa stoji nov spomenik, ki spominja nanj. T. G.

40 let Slovenika

Sredi meseca novembra je bilo praznično tudi v Rimu. Tam je bil 22. novembra 1960 ustanovljen Papeški slovenski zavod - Slovenik. V njem je v času podiplomskega študija našlo svoj dom precejšnje število slovenskih duhovnikov. Med njimi so bili tudi tisti iz Argentine, Kanade, Združenih držav Amerike in še od kje. Slovenik je obenem narodna župnija za rojake, ki bivajo v Rimu. V njem se zbirajo tudi slovenski romarji iz domovine kot tisti, ki živijo po svetu. Ob 40-letnici je rektor zavoda dr. Maksimilijan Jezernik povedal, da se morajo prav slednjim zahvaliti, saj so s svojimi darovi pripomogli, da je Slovenik zaživel. Darove so prek Misli zbirali tudi rojaki v Avstraliji, ki se tudi danes pogosto ustavijo v Sloveniku, če obišejo Večno mesto. T. G.

Relikvije blaženega škofa

Poleg Prešernovega leta je v Sloveniji potekalo še Slomškovo leto, ki pa ni bilo posebej razglašeno. Začelo se je z lanskim papeževim obiskom v Mariboru, ko je 19. septembra škofa Antona Martina Slomška razglasil za blaženega. Praznovanje smo sklenili 26. novembra, ob 200-letnici njegovega rojstva, saj se je svetniški škof rodil le teden dni pred Prešernom. To nedeljo sta dve župniji dobili relikvije blaženega škofa. V Slomškovi rojstni župniji na Ponikvi so svetnikove posmrtno ostanke položili pod stranski oltar sv. Antona. V celjski kapiteljski cerkvi pa imajo odslej kapelo posvečeno blaženemu Slomšku. T. G.

Svetoletno romanje

Jubilejno romanje slovenskih katoličanov v Rim je potekalo od 24. do 27. oktobra.

Osrednji dogodek narodnega jubileja je bila sveta maša v baziliki sv. Petra. Somaševanje na Petrovem grobu je vodil ljubljanski nadškof Franc Rode. Z njim je somaševalo sedem naših škofov in 170 duhovnikov. Nad štiri tisoč slovenskih romarjev je skupaj z drugimi, ki so se mudili v svetem mestu, napolnilo baziliko. Maši je sledila avdiencia papeža Janeza Pavla II. Svetega očeta je pozdravil nadškof Rode in se mu zahvalil za njegovo naklonjenost do našega naroda, še posebej za lanski obisk v Mariboru in razglasitev Antona Martina Slomška za blaženega. Sledil je papežev nagovor romarjem in vsem drugim Slovincem v domovini in po svetu. Svetoletni romarji so zadnji dan v Rimu obiskali še baziliko sv. Pavla, kjer je slovesnost vodil mariborski škof Franc Kremerberger. Polni veselja in radosti so se zatem vrnili domov. V srcih pa so jim odmevale besede, ki jih je papež izrekel v slovenskem jeziku:

Dragi slovenski romarji!

I. Z velikim veseljem vas sprejemam v baziliki svetega Petra ob vašem svetoletnem romanju v Rim. Pozdravljam predvsem vašega nadškofa in metropolita monsinjorja Franca Rodeta, ki se mu zahvaljujem za besede, s katerimi je izrazil vaša občutja. Prav tako pozdravljam tudi druge vaše škofove, duhovnike, redovnike in redovnice ki vas spremljajo. Obenem pozdravljam vse vas, ki ste hoteli s tem romanjem izraziti vašo vdanost Petrovemu nasledniku.

V današnjem srečanju pri grobu prvaka apostolov vidim vaš odgovor na moji dve nepozabni apostolski

potovanji v Slovenijo, med katerima sem lahko bolje spoznal vašo Cerkev in vaše ljudstvo. Živo se spominjam slovesnega praznovanja, med katerim sem imel veselje zapisati v seznam blaženih škofa Antona Martina Slomška, enega izmed mnogih sadov svetosti Cerkve na Slovenskem.

2. Vaš prihod v Večno mesto predstavlja krono jubilejnih slovesnosti, ki ste jih v tem letu obhajali v stolnicah in v drugih romarskih cerkvah vaše dežele. V teh dneh boste obiskali velike rimske bazilike, da bi pridobili svetoletne odpustke, danes pa se srečujete z rimskim škofom in Petrovim naslednikom.

Na vas se obračam kot vesoljni pastir in oče, ki vas spremlja z ljubeznijo in molitvijo, da vas spodbudim k

Luka Mihevc, vnuk Pavle Zemljak iz Fairfielda v semenišču Maribor prejema sv. obhajilo ob papeževem obisku Slovenije

zvestobi svetemu evangeliju in sveti katoliški Cerkvi.

Naj vas ob tem spomnim na vrstice, ki sem jih zapisal v apostolskem pismu *V zarji tretjega tisočletja*, ko sem naznanil sveto leto 2000: "Prednostni cilj jubileja je prebuditi v vsakem verniku resnično željo po svetosti, močno voljo po spreobrnjenju in notranji prenovi, v ozračju vse bolj poglobljene molitve in medsebojnega sprejemanja bližnjega, zlasti tistega, ki je v kakršni koli stiski. S tem se bo okrepilo tudi vaše pričevanje pred svetom" (št. 42).

3. Spodbujam vas tudi k večjemu pogumu in zdravi samozavesti, ki naj se odraža tudi v vašem javnem udejstvovanju. Pol stoletja totalitarne vladavine je pustilo v marsikaterem kristjanu občutek manjvrednosti in strahu. Čas je, da te strahove premagate! Zavzeto in enakopravno sodelujte z vsemi ljudmi dobrega hotenja

na področju politike in gospodarstva, kulture, šolstva in medijev. Tako boste sodelovali pri utrjevanju bolj pravične in solidarne družbe, ki se navdihuje ob vrednotah Božjega kraljestva, ki je "kraljestvo resnice in življenja, kraljestvo svetosti in milosti, kraljestvo pravičnosti, miru in ljubezni" (*Hvalospev na praznik Kristusa Kralja veseljstva*).

Končno vas vabim, da se z vsem žarom svojega srca in duha zavzimate za uresničevanje sklepov vseslovenske cerkvene sinode, ki poteka pod geslom "Izberi življenje" (5 Mz 30, 19). Sinoda je velika milost in zgodovinska priložnost, ki vam jo naklanja Gospod, da trezno premislite svojo preteklost in sedanji položaj Cerkve, ter smelo načrtujete svojo prihodnost.

4. Predvsem se zavzemajte za življenje, ker je to osrednjega pomena za preživetje slovenskega naroda. Sinoda naj v vaša srca vlije novo vero in novo upanje v življenje. To pa bo mogoče samo v močni povezanosti z živim Bogom, ki nas edini rešuje pred silami smrti, ter v osebni stiku z Jezusom Kristusom, ki je prišel, "da bi imeli življenje v obilju" (Jn 10, 10) in v zvestobi njegovemu evangeliju.

Kot sem zapisal v okrožnici *Evangelij življenja*, "gojite ponižno in hvaležno zavest, da ste ljudstvo življenja in za življenje" (št. 78), tako v svojem družinskem krogu kot v javnosti.

5. Ko se danes veselim srečanja z vami v tem letu milosti in usmiljenja, vas vse izročam v varstvo Božje Matere Marije. Naj vas ona iz narodnega svetišča na Brezjah podpira s svojo materinsko priprošnjo in vas vodi k Jezusu, blagoslovljenemu sadu svojega telesa. Njemu čast in slava vekomaj. Vsem tukaj navzočim in vašim družinam od srca podeljujem apostolski blagoslov.

Bog blagoslovi predrago Slovenijo!

T. G.

Politična podoba Slovenije

Po parlamentarnih volitvah, ki so v Sloveniji potekale 15. oktobra, se je zarisala nova podoba političnega prostora pri nas. Z veliko večino so zmagale stranke, ki imajo v rokah večino kapitala. Pridobile so si ga že v prejšnjem sistemu, v letih demokratičnih sprememb, ko so tako imenovane pomladne stranke postavljale temelje slovenske države, pa so spretno privatizirale tako imenovano državno premoženje. Najprej se je oblikovala

koalicija strank, ki so jo napovedovali že prej. V njej so Liberalna demokracija pod vodstvom Janeza Drnovška, Združena lista ali reformirani komunisti pod vodstvom Boruta Pahorja, SLS+SKD Slovenska ljudska stranka pod vodstvom Franca Zagožna in Desus - stranka upokojencev, ki brani predvsem nekdanje privilegije. Predstavnik narodnih manjšin sta od osamosvojitve naprej zavezana političnim silam, ki izhajajo iz prejšnjega sistema. Tu je še Jelinčičeva Nacionalna stranka, ki se včasih predstavlja za opozicijsko, a v večini primerov podpira vladajočo koalicijo. Novost na letošnjih volitvah je Stranka mladih Slovenije, ki zaenkrat še nima svojega obraza. Opozicijo tokrat sestavljata le Socialdemokratska stranka pod vodstvom Janeza Janše in Bajukova Nova Slovenija. Ker ima vladajoča koalicija zagotovljeno dvotretjinsko večino, ni težav s sprejemanjem odločitev, pa tudi potrebna večina za spreminjanje ustave je zagotovljena. Državni zbor v novi sestavi je bil ustanovljen že 27. oktobra, 30. novembra pa je brez težav imenoval tudi četrto Drnovškovo vlado. Nova ekipa je zamenjala vlado Andreja Bajuka, ki je bila imenovana 7. junija letos. Bajukova vlada je bila po nekdanjem Demosu spet sestavljena iz tako imenovanih pomladnih strank. Delo te vlade v veliki meri ostaja skrivnost, saj so javna občila v zadnjih mesecih delovala kot propagandni stroj dedičev nekdanjega totalitarnega sistema. Pri tem je sodeloval tudi predsednik države, ki nikoli ni skrival prezira do Bajukove vlade. Nove politične strukture so že v prvih dneh napovedale, da bo poslej vse drugače, čeprav so v zadnjih osmih letih le za štiri mesece prepustile oblast drugim. Zakrbljujoče je tudi to, do so že napovedali ukinitve parlamentarnega telesa za Slovence po svetu.

T. G.

Dragi rojaki pod Južnim križem

Od različnega verskega tiska še vedno najrajši in najbolj skrbno preberem le Misli. V Avstraliji smo

sestre delovale petindvajset let – nekatere še več – zato je razumljivo, da živimo z vami še zmeraj, vsaj nekatere, jaz menda najbolj! Molimo za srečo, blagoslov ter zdravje za vse rojake. Tako smo sestre v duhu z vami tam daleč. Živimo v upanju in skupaj z Bogom srečno plovemo na drugi breg v dolgo večnost – po Mariji Pomagaj. V imenu vseh sester, ki smo kdaj delovale med vami, vam želim veseli adventni sveti čas in blagoslovljene božične praznike, novo leto pa polno sreče, zdravja in uspeha.

S. PAVLA KAUCIČ, SLOVENSKA BISTRICA

Iščemo

Kdo mi lahko pomaga poiskati osebo, s katero sem izgubil stike pred okoli štiridesetimi leti. Podatki o iskani osebi: Peršolja Lucjan - po domače Lučano. Rojen je verjetno leta 1936. Živel je v vasi Barbana, pošta Dobrovo v Goriških Brdih. Njegov oče, Peršolja Henrik, po domače Riko, je bil po rodu Furlan in je že umrl. Lučano je z očetom živel pri moji noni Maurič Giseli - po domače Liža. Lučana je od malega vzgajala kot svojega sina, saj njegov oče Riko ni bil poročen z mojo nono. Lučano je odšel v Avstralijo okrog leta 1960. Po nepreverjenih podatkih naj bi živel v okolici Melburna. Nekaj časa naj bi delal v tovarni sanitarne keramike. Kasneje naj bi kmetoval v okolici Melburna.

Zadnja informacija, ki jo imam, je njegovo pismo očetu iz leta 1966, v katerem piše, da se je leta 1964 poročil z nekaj let mlajšo žensko italijanskega rodu.

Išče ga Makorič Vladimir, po domače Miro. Rojen sem leta 1942. Sem sin Silve, ki je hčerka omenjene none Liže. Z Lučanom sva se kot otroka - mladeniča igrala in družila pri noni, kamor sem prihajal na šolske počitnice, od okoli leta 1950 do njegovega odhoda v Avstralijo, pa tudi drugače sva se večkrat srečevala. Živim še vedno v Novi Gorici in sem poročen z Angelo ki jo je Lučano tudi srečal pred odhodom v Avstralijo. Sem direktor firme, ter se odpravljam v pokoj. Z ženo imava namen v letu 2001 obiskati Avstralijo in bi se ob tej priložnosti srčno rad srečal z Lučanom, za katerega upam, da je živ in zdrav. Prosim vse, ki bi mi lahko pomagali, da mi pišejo, me pokličejo ali pa Lučanu posredujejo moje podatke. Moj naslov in telefon: Makorič Vladimir, V. Vodopivca 50, 5000 Nova Gorica, SLOVENIJA. Telefon: 0011386 5 33 34 177. E-mail: vladom@siol.net. Vsem, ki bi mi kakorkoli pomagali, se vnaprej iskreno zahvaljujem

VLADIMIR MAKORIČ, NOVA GORICA

Cvetoče stezice Zahodne Avstralije

Pred nedavnim smo bili tam, doživeli čudo cvetočih planjav in prisrčnost domačinov. Utrujeni smo premagali razprostranjenost Zahoda.

HELENA LEBER

Slovenski upokojenci in prijatelji iz Melbourn in Geelonga smo po kar dolgem poletu odložili skrbi v prtljažnik prvovrednega hotela v Perthu. Lepo in sproščeno počiva misel, ko nekdo drug nosi na ramah naše vsakdanje skrbi.

Naslednje jutro smo obiskali dragulj tega mesta - Kings Park. Takoj nas je privabil pogled na velikansko razstavno deblo in nemogoče je bilo hiteti skozi čar vsakovrstnega cvetja na razstavi ob bližnji morski obali.

Naslednji dan nas je pričakal Tree Top Walk v Dolini velikanov, kar je neke vrste pragozd z visečim mostom, ki se vije na višini šestdesetih metrov skozi drevesne krošnje, predvsem drevesa tingle in izgledanimi

hlačkam objel omamni vonj raznovrstnega cvetja pragozdov.

Šofer nas je opozoril na višino svetilnika ob zalivu Lewin, kjer se v objemu burnih valov srečujeta Indijski in Tihi, arktično mrzli ocean. Baj se tukaj preizkušajo samo poklicni surferji v razburkanem plesu valov.

Še vedno premišljuje, kako si to kdo upa, smo se pripeljali v zaliv mesta Albany z neverjetno formacijo skalovja in naravnim kamnitim mostom, pod katerim silovito divja morje. Zgodba pravi, da so na tem mestu

kaznjenci in drugi reševali svoja življenja, če so lahko s spretnostjo plavanja premagali valove.

Po vsem tem valovanju smo končno z zadržanim dihom zagledali pred seboj razprostranjeno

večmetrskimi debli jarah in karri gozdov. Med sprehodom po tem v vetru zibajočem mostu smo vsaj nekateri zaradi strahu pozabili občudovati okolje. Ob sestopu na trdna tla nas je ob vznožju velikanov (drevesa tingle in izgledana debela jarrah in karrija) kljub nekaterim mokrim

pustinjo belega peska in občudovali iz tal dvigajoče se edinstvene gmote - pinnacles. Razlaga pravi, da je to ostanek nekdanjih pragozdov, kar zdaj predstavlja neke vrste kapnike, skoraj podobne postojnskim stalagmitom. Nastali so s tvorbo drobnega peska plesočega okrog drevesnih debel po smrti in končni strohnosti drevesne krošnje.

Nekateri izmed nas so odpluli tudi na otok Rottneest ter občudovali pingvine in mrože, drugi so sanjali o Kalgoorliju, kjer je leta 1893 Paddy Hannan obnovil zlato mrzlico z najdiščem najbogatejše kvadratne milje zemlje, polne zlata.

Perth Mint - menda prva kovnica denarja - potrjuje zlato bogastvo tega dela Avstralije skupaj z najdiščem železove rude, ki je pravkar obhajala stoletnico, ko je BHP novembra 1893 registriral začetek železne industrije. Danes v tem kraju Errappa poleg zgodovinskih zanimivosti obstaja 200 metrov globoka luknja, od koder so izkopali 150 milijonov ton železove rude. To je v tem stoletju dopolnilo najdišče diamantne in žadasto zelene rude, z neskončnimi žitaricami in orjaškimi merino ovčami ter bogato žetvijo iz številnih morskih zalivov.

Slovinci pa seveda ne moremo zatajiti ljubezni do vinske kapljice in smo zato obiskali različne vinarne v dolini Margareth, saj najdaljši sončni dnevi segrejejo grozdje do vabljljive sladkosti, kar nas je okrepečalo za nadaljnjo pot. Po vsem tem nam tudi denarja ni ostalo, zato smo le od zunaj opazovali cvetoče grede perthskega casina Burswood, potem pa krenili proti reki Swan, kjer nas je pričakalo res veliko baletno elegantnih črnih labodov.

Kot sladica ob odhodu se nam je predstavila farma Tumbulgam. Pri vhodu nas je v kavbojski opravi s širokim klobukom in na konju pozdravil lastnik in kmalu smo po lesenih 'ganjkij' korakali pod 'šupo' - ogromen prostor z lesenimi klopmi, balami sena in na ognjišču

pečenem kruhu z 'billy tea'. Med nami so se znašle male ovčke in kmalu smo jim ponudili mleko iz stekleničk z dudicami. Pridružila se je krava za ročno molžo in merino ovca za striženje. Predstavili so nam ubogljivost konjev, še najbolj pa spretnost pastirskih psov, ki na vsak

gospodarjev žvižg dirigirajo tisočim ovčam. Višek tega obiska je bil ples domorodcev coroboree ob zvokih dideridooja in metanje boomeranga, ki se je vedno vrnil nazaj.

Srečanje z mestom Freemantle nas je popeljalo v preteklost. Skoraj pol stoletja je minilo od takrat, ko nas je večina priseljencev po dolgi oceanski vožnji prav v tem kraju prvič zagledala na obzorju košček suhe zemlje.

Te nepopisne občutke smo delili z nepozabno gostoljubnostjo naših rojakov v Slovenskem klubu Perth.

sv. družina ADELAIDE

Fr. Janez Tretjak, OFM
Holy Family Slovenian Mission
51 Young Ave, W. Hindmarsh
S.A. 5007
(P.O.Box 479, Welland, S.A. 5007)
Tel.: (08) 8346 9674
Fax: (08) 8346 3487

POKOJNI - V mesecu decembru je kar dvakrat obiskala slovensko skupnost smrt. Tretjega decembra je v poznih popoldanskih urah v Royal Hospitalu po kratki bolezni umrl ALOJZ VATOVEC. Rojen je bil 16. julija 1928, Ostrožno Brdo, Brkini, Slovenija. Kot večina primorskih mladih fantov je tudi on po vojni odšel v Trst. Tam se je poročil z zaročenko Poldo 17. oktobra 1954. Naslednji dan je že z letalom odpotoval v

Avstralijo, v Perth. Žena je odpotovala decembra v Bonegillo, kjer je v težkih razmerah rodila sina Jadrana. Alojz je naslednje leto prišel v Adelaido, pridružila sta se mu še žena in sin. Vse do upokojitve je bil pokojni zaposlen v tovarni avtomobilov. Upokojitve ni dolgo užival, prišla je bolezen. Pogreb je bil 7. decembra, nato je bil upepeljen in počiva na pokopališču Enfield.

V zgodnjih jutranjih urah, v torek, 5. decembra, je po dolgi in hudi bolezni umrl ALOJZ KOCJANČIČ. Rojen je bil 26. julija 1931 v Brestovici, Slovenija. V Avstralijo je prišel 1957, tri leta pozneje se je poročil z zaročenko iz Španije. Nekaj let je kmetoval, nato se je preselil v Adelaido, kjer je delal kot mizar. Rožni venec je bil v naši cerkvi 7. decembra, naslednji dan je bila maša zadušnica, nato smo ga pospremili k večnemu počitku v Centennial park, kjer čaka vstajenja.

Obema družinama izrekamo sožalje, pokojna pa priporočamo v molitev in božjemu usmiljenju.

MIKLAVŽEVANJE

Tretjega decembra je bilo v našem verskem središču prav veselo. Kljub temu, da se naša skupnost stara, se je tokrat zbralo veliko otrok. Po maši, ki jo je vodil p. Darko z Brezij, je obiskal otroke Miklavž. Letos ga je nadomeščal Mario Jenko. Miklavževanje je eden najbolj željno pričakovanih dni za otroke, saj so kar dvakrat obdarovani, dopoldne v cerkvi, popoldne v klubu. Ko je Miklavž odšel, smo imeli skupno kosilo. Dohodek je bil

TISKOVNEMU SKLADU P. BERNARDA ZA NAŠE MISLI

\$50.- Zvonko Bezjak; \$35.- M. Umbrazunas; \$20.- Urška Irhimeh, Milka Medica, Marija Grosman; \$15.- Ivan Barat, Cvetka Koblar, Ivan Makovec, Nada Maurice, Sylvia Goetzl; \$10.- Jelka Hojak, Gracijan Pirc, Josipa Kunek; \$5.- Jurij Bogdan, Štefka Tomšič, Franc Kolenc, Milka Smrdel, Janko Filipič, Ivanka Žabkar, Franc Fatur, Veronika Robar, Ivan Žič.

ZA LAČNE SIROTE MATERE TEREZIJE

\$100.- Marija Telich (namesto cvetja na grob hčerki Majdi Krevatin); \$50.- Milka Brožič (namesto božičnih voščilnic); \$30.- Alojzija Gosak; \$25.- A+M Brne; \$20.- Alojzija Gosak, N.N.; \$5.- Jelka Hojak.

ZA NAŠE POSINOVLJENE MISIJONARJE

\$100.- Zofi Brkovec (v zahvalo za zboljšano zdravje); \$60.- A+A Konda (namesto božičnih voščilnic); \$50.-

namenjen prizadetim od zemeljskih plazov v Posočju. Ob takšnih priložnostih se naša skupnost vedno velikodušno izkaže. Od kosila in darov smo zbrali že 1000 dolarjev. Vsem naj bo Bog bogat plačnik.

POMOČ MISIJONARJEMA

Tudi naših misijonarjev, p. Pepija in p. Milana smo se spomnili in jima poslali božični dar. Upokojenci so na srečanjih redno zbirali denar od tombole za p. Pepija. Dobrogušne žene so rekle: "Poglejte kako je revež suh, moramo mu pomagati, da se bo malo popravil." Lepo je, da imajo čut za misijone, Bog naj jim povrne.

PRAZNIK SVETE DRUŽINE bomo obhajali na prvo nedeljo v mesecu januarju. Obiskal nas bo kot ponavadi nadškof Faulkner. Letos bo njegov zadnji pastoralni obisk, prihodnje leto gre v pokoj in že je imenovan njegov naslednik iz Wolongonga.

Vsem rojakom želim blagoslovljene božične praznike, v letu 2001 pa naj vas spremlja božji blagoslov.

p. Janez

naše nabirke

Janez Švab, Milka Stanič (namesto božičnih voščilnic), Pavla Zemljak.

ZA P. PEPIJA

\$50.- I.L.; \$10.- Gracijan Pirc.

ZA SPOMENIK PATRA BAZILIJA

\$50.- Zvonko Bezjak, Jože +Nada Bole; \$40.- Ema Bole Kosmina; \$35.- Pavla Zemljak; \$20.- Neva Roeder, Gracijan Pirc.

ZA DOM MATERE ROMANE

\$30.- Marija+Franc Uršič (namesto božičnih voščilnic, vsem prijateljem in bralcem blagoslovljene praznike)

SKLAD P. BAZILIJA ZA VZGOJO FRANČIŠKANSKIH BOGOSLOVCEV

\$486.50.- Druga nabirka v ta namen v sv. Rafaelu, Merrylands.

VSEM DOBROTNIKOM BOG POVRNI!

OGRIZEK SOLICITORS

- CONVEYANCING
- WILLS
- PROBATE & DECEASED ESTATES
- ASSOCIATIONS & CLUB LAW

YOUR FIRST 15 MINUTE CONSULTATION IS FREE OF CHARGE

MICK OGRIZEK, MA, LLB (HONS)
LEGAL PRACTITIONER

TELEPHONE (03) 9748 3650
MOBILE 0418 326170
FAX (03) 9748 3619
EMAIL MOG@NETSPACE.NET.AU

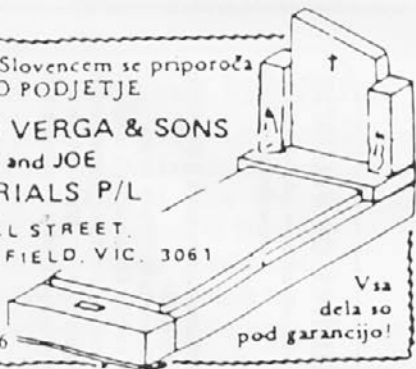
POSTAL ADDRESS:
P.O. Box 175, WORLD TRADE CENTRE VIC 3005

Melbournskim Slovencem se priporoča
KAMNOSEŠKO PODJETJE

LUCIANO VERGA & SONS
ALDO and JOE
MEMORIALS P/L

10 BANCELL STREET,
CAMPBELLFIELD, VIC. 3061

Tel.:
359 1179
A.H.: 9470 4046

Vsa
dela so
pod garancijo!

PRODAJA IN NAKUP HIŠ WALTER DODICH AGENT ZA PRODAJO NEPREMIČNIN

HOCKING STUART *Camberwell Office*
693 Burke Road, Camberwell, Victoria 3124
Tel: 9882 4700 Fax: 9882 4766
Internet: www.hockingstuart.com.au
Email: camberwell@hockingstuart.com.au
Mobile: 0413 262 655

TOBIN BROTHERS
a better way

Viktorijskim Slovencem na uslugo v času žalovanja

Head Office

NORTH MELBOURNE	189 Boundary Road	9328 3999
BERWICK	9796 2866	NOBLE PARK 9558 4999
BRIGHTON	9596 2253	PAKENHAM (03) 5940 1277
CRANBOURNE (03)	5996 7211	RINGWOOD 9870 8011
DONCASTER	9840 1155	ST ALBANS 9364 0099
EAST BURWOOD	9886 1600	SUNSHINE 9364 8711
ESSENDON	9331 1800	WERRIBEE 9748 7900
FRANKSTON	9775 5022	
GLENROY	9306 7211	<i>Frances Tobin & Associates</i>
MALVERN	9576 0433	EAST BURWOOD 9802 9888
MOORABBIN	9532 2211	BRIGHTON 9596 8144

Member AFDA

TR190

Are your dentures more comfortable in a glass...? If so, for a **free consultation** contact **STAN KRNEL** DENTAL TECHNICIAN specialising in dentures and mouthguards.

147 Morack Rd, Vermont South
Tel: 9801 3066

Mobile: 019 695 576

Bi raje imeli umetno zobovje v kozarcu...? Če ne, za **prvo brezplačno posvetovanje**, z zaupanjem pokličite: **STANKO KRNEL** ZOBNI TEHNIK specialist za umetno zobovje in zaščitne proteze.

Suite 7/14 Market St, Box Hill
Tel: 9898 6293

GLAS SLOVENIJE

Informativni mesečnik z angleško prilogo

"For you - our future"

P.O.Box 167 Winston Hills, NSW 2153

Telefon: (02) 9674 9599

SLOVENSKA TV 31 - Sydney

Vsak ponedeljek ob 18.00 uri

Domača stran na internetu:

STIČIŠČE AVSTRALSKIH SLOVENCEV

glasslovenije.com.au

Viktorijskim rojakom
se priporočamo za razna
obnovitvena dela na grobovih
in tudi nove spomenike
na vseh pokopališčih Viktorije.

R & R Memorials Pty Ltd

ACN 006 888 624

20 Field Street, Craigieburn VIC. 3064

Telephone: 9305 7777

Mobile: 0412 448 064, 018 531 927

Facsimile: 9305 7369

DISTINCTION PRINTING PTY. LTD.

Lastnik Simon Špacapan

**Tiskarna za
brošure, knjige in barvna dela**

164 Victoria Street, Brunswick, 3056 VIC.

Telephone: 9387 8488

GOJAKS MEATS & SMALLGOODS

Rojakom
v Sydneyu

se toplo
priporočam!

220 Burwood Rd, Burwood N.S.W. 2134

Phone: (02) 747 4028

DIPLOMATSKA KONZULARNA PREDSTAVNIŠTVA

Veleposlaništvo Republike Slovenije

Telefon: (02) 6243 4830

Fax: (02) 6243 4827

Embassy of Republic of Slovenia, P.O. Box 284
Civic Square, Canberra, ACT 2608

Generalni konzulat RS Sydney

Telefon: (02) 9517 1591

Fax: (02) 9519 8889

P.O. Box 188, Coogee, NSW 2034

Generalni konzulat RS Nova Zelandija

Telefon: (04) 567 0027

Fax: (04) 567 0024

P.O. Box 30247, Lower Hut, NZ ali

P.O. Box 5, Smithfield, NSW 2164

institute for slovenian studies of victoria
vas vabi na svoje spletno sčiscice
www.thezaurus.com

Nudimo Vam:

- * Izbrane Internet povezave s Slovenijo in Slovenci po svetu
- * Arhivi Slovenske kulture in jezika
- * Internet revijo Sloveniana z vrsto člankov o slovenskih kulturnih posebnostih
- * Diskusijske teme in Kramljalnik, kjer lahko s svojim mnenjem sodelujete in polemizirate

Opomba na zvezi.

www.thezaurus.com
slovenski kampas v vesolju informacij.

Novo in staro branje iz Baragove knjižnice

NOVO! Draga Gelt: **ZNAŠ SLOVENSKO? DO YOU KNOW SLOVENIAN?** Tečaj slovenskega jezika za odrasle (Slovenian Language Course for Adults), cena \$20.-

MODERNI ANGLEŠKO-SLOVENSKI IN SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR v žepni izvedbi s trdimi platnicami. Cena je 80 dolarjev.

LUČ V ŽIVLJENJE - MOLITVENIK ZA STAREJŠE, primeren za vse, ki že slabše vidijo, sa so črke veliko večje kot običajno. Cena je 20 dolarjev.

Draga Gelt, Magda Pišotek, Marija Penca: **UČIMO SE SLOVENSKO - LET'S LEARN SLOVENIAN**, I. (v ponatisu), II. in III. del. Cena I. dela je 10 dolarjev, cena II. in III. dela \$15.-
Slikanice za najmlajše, ki pripomorejo k učenju slovenščine:

THE CHILDREN BIBLE - cena je 20 dolarjev.

Ivan Kobal: **THE SNOWY - CRADLE OF NEW AUSTRALIA**, cena knjige s trdimi platnicami \$30, z mehкими platnicami \$20.

Dr. Velimir Vulikić: **TRIDESET DNI MED SLOVENCII V MELBOURNU** - cena \$25.

Jožica Polak: **TIHI GLAS IZ GLOBOČINE SRCA** - zbirka pesmi rojakinje iz Brisbana, ki je izšla v samozaložbi. Cena je 15 dolarjev.

Janez Janša: **PREMIKI** - Nastajanje in obramba slovenske države 1988-1992. Cena \$40.

Jožko Šavli, Matej Bor, Ivan Tomažič: **VENETI, FIRST BUILDERS OF EUROPEAN COMMUNITY** - angleški prevod, trde platnice, 534 strani, 150 ilustracij; cena je \$45.

Glasba iz Baragove knjižnice

NOVE KASETE

CENA \$12

ANSAMBEL BRATOV AVSENIK - Zvezde na nebu žare (novoletne pesmi)

TAKE BOŽIČNE - pesmi Janeza Bitenca za otroke

ANSAMBEL LOJZETA SLAKA - Na vseh straneh sveta

POHORJE EXPRESS - Made in Slovenia

MI AKAR - Štorije in baldorije

ZLATI DOBRIČ - Sedem dolgih let

VESELA JESEN - 25 let zlate štajerske popevke

Vse čeke z naročili prosimo napišite na Baraga Library. Prosimo, vključite poštnino.

Dom počitka matere Romane

Slovenski dom za ostarele

11-15 A'Beckett St., Kew, Vic. 3101

Mother Romana Home

Slovenian Hostel for the Aged

Ph: 03-9853-1054 Fax: 03-9855-0811

Dom počitka matere Romane je slovenska ustanova, ki za daljši ali krajši čas nudi domače okolje ter postrežbo ostarelim in vsem, ki potrebujejo nego.

Osnovna cena je 85 % od pokojnine.

Če ste sami že razmišljali o selitvi v dom, poznate koga, ki bi nas potreboval ali ste amo radovedni, kakšni so pogoji za sprejem, pokličite upravnika po telefonu, ali pa se v domu oglasite osebno. Z veseljem Vam bomo odgovorili na vsa vprašanja.

CELEBRATING TH YEAR 2000

IF YOU ARE PLANNING A TRIP IN AUSTRALIA
SPECIAL TIME, PLEASE CONTACT US AND MAIL
TO AVOID DISAPPOINTMENT.

*

GROUPS FOR SLOVENIA
departing from ADELAIDE, BRISBANE, CA
MELBOURNE and SYDNE

We are now sole agents in Australia for the ABC
Company in Slovenia.

Please contact us for very economical rates.

No.
30218

SLOVENIJA VAS PRIČAKUJE!

PRIGLASITE SE ZA ENO SKUPINSKIH
POTOVANJ NA OBISK SLOVENIJE V LETU 2000

**Zelo dobre ekonomske prilike
za obisk lepe Slovenije
in vseh strani sveta . . .**

*Pokličite ali obiščite naš urad za podrobnejša pojasnila,
da Vam lahko pomagamo pravočasno dobiti potni list in potrebne vize*

Ne pozabite, da je že od leta
1962 ime GREGORICH dobro
poznano in na uslugo vsem, ki
se odpravljajo na potovanja!
PRIDEMO TUDI NA DOMI

ERIC IVAN GREGORICH
Slovenija Travel / Donvale Travel

**1042—1044 Doncaster Road
EAST DONCASTER, Vic 3109
Telefon: 9 842 5666**